

Šiame numery

Keliamokė į Lituaniškos instituto suvažiavimą.

Dr. J. Puzinas apie spaudą, žurnalistus ir žurnalistiką.

Lietuvių kalba be lietuvių Chicagoje universitete.

Ūpo neprarandantis veiksnys — Antras kaimas.

Audronės Simonaitytės dainų ir arijų rečitalis.

A. Kuprevičiaus koncertas Ravelio šimtmečiui paminėti.

Kertinė paraštė

KELIAUKIME Į LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMĄ

Po savaitės dvidešimt lituanistų skaitys paskaitas Clevelando Lietuvių namuose Lietuvos istorijos, literatūros, kalbotyros, tautosakos, kraštotyros, architektūros, sociologijos ir menotyros klausimais. Kviečiama lietuvių visuomenė ir Lituaniškos instituto nariai. Tai bus jau penktasis Instituto suvažiavimas nuo 1964 metų Washingtono. Tada Institutas turėjo tik 36 narius ir pirmajame suvažiavime dalyvavo 22 nariai ir tik 20 svečių. Ketvirtajame suvažiavime 1973 m. Chicagoje dalyvavo 34 nariai (tuo metu jų buvo 68), o paskaitų klausė keli šimtai svečių, nes tasai suvažiavimas sutapo su II-ju Mokslų ir kūrybos simpoziumu. Šiuo metu Institutas turi 107 narius. Kiek jų dalyvaus suvažiavime? Tarkom komitetas suvažiavimui rengti, vadovaujamas Clevelando LB apygardos pirmininko K. Ziedonio, yra pasiruošęs priimti visus, kas tik atvažiuos. Prieš metus kalbės JAV LB valdybos pirmininkas J. Gaila, o banketui gegužės 17 d. vakare vadovaus žinomoji visuomenininkė Milda Lenkauskienė. Kalbės PLB garbės pirm. ir Lit. instituto narys St. Barzdukas. Bus meninė programa.

Lituaniškos instituto nariai gyvena plačiai pasisklidę: 93 JAV-se, 13 Kanadoje, o kiti Vakarų Europoje ir vienas Australijoje. Didžiausi L.I. skyriai yra literatūros — 19 narių ir istorijos — 18. 1973-1974 metais išrinkus 40 naujų narių, šiais metais rinkimai nenumatomi. Bet sekančių metų rinkimams kandidatų netgi, nes yra potencialo plėsti menotyros ir psichologijos skyrius, o taip pat yra šiek tiek prieauglio ir kitose specialybėse. Galėtų atsirasti kvalifikuotų kandidatų iš jau pasijūmusių lituanistų, nesančių Institute.

Mūsų visuomenė jau ne kartą buvo informuota apie Lituaniškos instituto tikslus ir jo darbų reikšmę. Lituaniškos Darbų II tomas, išleistas 1973 metais ir ro-

daugotes dr. V. Maciūno, baigiamas parduoti, išsiuntinėtis ir bibliotekoms. Pirmųjų dviejų tomu jau nebėra. Sėkmingai paruoštas ir 1971 metų Suvažiavimo Darbų tomas, redaguotas dr. T. Remeikio. Dabar atspausdintas 1973 metų Suvažiavimo darbų tomas, suredaguotas dr. R. Silbajorio. Norima išleisti būsimą suvažiavimo darbų — paskaitas. Parengta 1970-1974 metų lietuvių išelių bibliografija, užpildant susidariusią spragą. Parašyta P. Gaučio, redaguojama J. Dainausko. To viso nebūtume galėję atlikti be mūsų bendrinių fondų paramos: Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondo, Lietuvių fondo, JAV LB krašto valdybos, paskyrusių pinigų Lituaniškos Darbų, III tomo ir bibliografijos leidybai, o taipgi būsimam suvažiavimui prelegentų kelionių bent daliniam apmokėjimui. Tai vis lėšos, reikalingos kitiems atlikti. Nei Darbų autoriai, nei redaktoriai, nei paskaitininkai honorarų negauna, o turėtų gauti. Lituaniškos institutas yra dėkingas mūsų finansiniams fondams. Savo atskiro fondo nusteigdamas, Institutas ir ateityje turės pasikliauti L.F. ir L.B. parama, nes juk visi esame tos pačios visuomenės žmonės, ir mums visiems rūpi, kad lietuviškieji mokslai klestėtų ir patrauktų daugiau lituanistų kūrybon. Lituaniškos institutui reikia ir individualių mecenatų. Kas skaitė Instituto leidinius ir dalyvavo suvažiavimuose, žino, kad dirbame tai, ko negali atlikti lietuviai okupuotoje tėvynėje. Labai vertindami lietuvišką kultūrą žurnalas išivijuje, kuriuose bendradarbiauja ir dauguma Lituaniškos instituto narių, turime konstatuoti, kad žurnalai neatstoja ir negali atstoti minėtųjų eidinių, kurie yra sistemingai deponuojami Amerikos ir užsienių bibliotekose. Studijų santraukos, o kartais ir išties tekstai spausdinami anglų kalba.

(Nukelta į 2 psl.)

SPAUDA, ŽURNALISTAI IR ŽURNALISTIKA

JONAS PUZINAS

Spaudos reikšmė valstybės, tautos ir visuomenės gyvenime yra nepaprastai didelė. Spauda — didis kultūros, informacijos ir propagandos įrankis. Laisvoje spaudoje viešoji opinija vaidina didžiulį, dažnai net lemiamą, vaidmenį, ji pasiekia to, ko nebūtų galima net didelėmis pastangomis išgauti ilgų pasitarimų ar derybų metu. Didžioji ir įtakingoji spauda dažnai net nulemia vyriausybės darbus ir juos pakreipia kita linkme. Ji gali ne tik paveikti, bet dargi pakeisti krašto vidaus ir užsienio politiką.

Spauda gali būti ir gėrio, ir blogio versmė. Spauda, vadovaujama išmaningu, plataus žvilgio, nuosaikių ir dorų žmonių, yra nepamainoma kultūros priemonė, tikra visos tautos, bendruomenės ar atskirų visuomeninių grupių palaikoma, žmonių tarpusavio santykių derintoja. Tokių redaktorių ir jų rūpestingai parinktų artimųjų bendradarbių tvarkoma spauda nuodugniai nagrinėja ir rimtai svarsto visus rūpimus klausimus, ramiai kelia aiškiai visokeriopų darbų trūkumus, visuomeninio gyvenimo ydas ir negeroves. Tokių redaktorių rankose esanti spauda yra visos tautos ar atskiro visuomeninės grupės kultūrinio, politinio, etinio subrendimo pažymys. Redaktoriai, pasirinkdami artimiausius bendradarbius atskirų sričių žinovus, pakelia tinkamą aukštumą ne tik savo redaguojamo laikraščio ar žurnalo lygį, bet kartu daro garbę ir savo atstovaujamai srovei. Tačiau spauda, patekusi į neatsakingų, menko intelekto, kartais net į blogos valios žmonių rankas, yra kultūrai smukdantis, visuomenę žalojantis, skaldantis ir nesantingai keliantis veiksnys. Tokioje spaudoje pasirodęs melas, šmeižtas, kitaip galvojančių žmonių niekinimas, yra lyg kokie nuodai, žaloja atskiro visuomenės

dalis, kartais net ir tautos, gyvastingumą. Tokia spauda gali pridaryti tiek pat eibių, kiek ir planinga priešo veikla. Dar turime ir menkaverčių laikraščių, kurie jokiū būdu nepateisina savo egzistencijos, jie tenkina tik jų redaktorių ambicijas ir menkus savo skaitytojų poreikius.

Mūsų spaudos trūkumai

Ne tik redaktoriai, bet ir laikraščių bei žurnalo skaitytojai trokšta, kad spauda būtų tinkamo lygio, idomi, savo apipavidalinimu patraukli akiai ir kad joje būtų kiek galint mažiau trūkumų. Tai nelengvas redaktorių uždavinys. Reikia pripažinti, kad daugumas redaktorių įveda daug geriausių pastangų į savo sunkų darbą, bet ir jie neišvengia taisytinų dalykų. Tačiau daugiausia ydų pasitaiko kaip tik tuose laikraščiuose ir žurnaluose, kurie tvarkomi tam darbu nepakankamai pasiruošusių redaktorių. Ten dažnai neatsijojama iš bendradarbių gaunama medžiaga, nepažiūrima rūpestingiau į tuose straipsniuose reikiamas mintis, neatkreipiamas pakankamas dėmesys į kritiškas pastabas, pareiktas apie atskirų visuomenės žmonių darbus, net nepastebima, kaip blogos valios bendradarbis suvedinėja sąskaitas su sau nepatinkamais žmonėmis. Dedama ir nereikšmingų žinučių iš atskirų lietuvių kolonijų gyvenimo, kronikoje dažnai net eiliniams laikraščiu geradariams prsegami perdėti prievardžiai "žymus kultūrininkas", "iškilus visuomenės veikėjas" ir t. t. O kiek daug visokių mažareikšmių įvykių (sukakčių, vestuvių, pobūvių) aprašymų, idomių tik patiems aprašomiesiems žmonėms.

Dažnai vis dar pasigendame brandžios literatūros, dailės, muzikos kritikos. Neretai tais klausimais rašo tose srityse nenusima-

Jausmo motinos džiaugsmas...

Nuotrauka V. Maželio

na ar menkai nusivokią žmonės. Tai tikras spaudos nuosmūkis. Dažnokai ir svarbesni gyvenimo įvykiai nušviečiami paviršutiniškai, kai kada ir šališkai. Ir kaipgi ateities tyrinėtojas, bevertindamas periodikos kompleksus, galės susidaryti tikrovišką, neiškreiptą mūsų kultūrinio, visuomeninio ir politinio gyvenimo vaizdą.

Nepakankamai kreipiamas dėmesys į kalbos taisyklumą, į rašto stiliaus grožį. Kai kurių laikraščių kalba skurdi, ji negerėja, bet tolydžio blogėja, kalbon braunasi visokios svetimybės.

Kas gi darytina?

Visuose kultūringuose kraštuose laikraštinkai išsina specialų žurnalistikos mokslą. Ne gana to, žurnalistai dar specializuojasi, savo darbui pasirenka atskiras sritis: politiką, ekonomiką, sportą ir t. t. Iš tokių žurnalistų išauga kompetentingi komentatoriai. Laikraštinkai įgyja platų išsilavinimą. Turime ir mes žmonių, arba baigusiu specialų laikraštinko mokslą, arba išėjusių ilga patirties mokyklą. Nepriklausomoje Lietuvoje žurnalistams paruošti ar jų darbui patobulinti buvo ruošiami kursai, o 1941 m. Vytauto Didžiojo universiteto Filosofijos fakultete buvo įsteigta žurnalistikos katedra. Buvo išleista kiek literatūros. Ir mūsų Lietuvių žurnalistų sąjunga yra suruošusi kursų jauniems žurnalistams paruošti, o dabar susilaukėme ir platesnės apimties veikalo — "Žurnalistika".

Štai tos knygos metrikai: "Žurnalistika", redagavo Juozas Prunskis, išleido Lietuvių žurnalistų Sąjunga Chicagoje 1974 metais, kalbą lygino Stasys Barzdukas, viršelį apipavidalino dailininkas Vytautas Virkau, spausdinta "Draugo" spaustuveje, tiražas 1000 egzempliorių, kaina 6 doleriai, apimtis — 291 puslapis. Primintina, kad pagrindinis šio leidinio rėmėjas prel. Juozas Karalius ir Daužvardžio fondas. "Žurnalistika", kaip pabrėžiama LŽS Centro valdybos žodyje, daugiausia skiriama "mūsų jaunajai žurnalistų kartai", bet tikimasi, kad ji pravers ir visiems spaudos darbuotojams, kad jie

"stengsis savo rašiniais vis la-

biau visus jungti broliškai santikai ir vieningam darbui". To, žinoma, mes visi labai trokštame, ypačiai kai šiuo metu nebesutelpame po vienu stogu, turime dvi Ciurlionio galerijas, dvi Bendruomenės ir kai gėdingai tampomės teismuose. Redaktoriui kun. Juozui Prunskiu pavyko įtraukti į leidinį net 90 autorių su 33 straipsniais. Kaip pats redaktorius pasisako, "Žurnalistika" nėra koks sausas vadovėlis, bet lyg kokia chrestomatija, kur skaitytojas susiras reikalingos visokeriopos informacijos. Trupmo šios knygos pristatymo metu neįmanoma kiek plačiau panagrinėti atskirus straipsnius, todėl čia tik trumpai stabtelėsiu ties jais.

Kun. Juozas Vaišnys, sąjungos pirmininkas, aptaria žurnalistų savybes, jo dorybes, nes žurnalistu misija yra aukšta ir kilni. Kaip yra pasakęs ilgametis nepriklausomos Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas Juozas Purickis, "Spauda yra visos tautos mokykla. Mokyklos auklėja tik jaunimą, o spauda auklėja ir moko visą tautą". Štai pagrindinės žurnalistų savybės: žurnalistas turi būti pastabus, apsuksus, bet ne ikyrus; jis turi būti gerai išsilavinęs, turi nusimanyti apie tai, ką jis rašo, žurnalistas turi specializuotis kokiame nors srityje, žurnalistui labai svarbu geras gimtosios kalbos mokėjimas; žurnalistas turi būti objektyvus, jis turi pakilti virš visų partijų, grupių, organizacijų, draugysčių, jis turi būti pakantus kitokio ištiktinimo žmonėms, jis turi skleisti tiesą; žurnalistas turi turėti savo aiškią nuomonę ir nebijoti jos viešai pareikšti, negarbinga slapstyti įvairiais slapyvardžiais; žurnalistas turi būti tikslus ir sąžiningas; kiekvienam žurnalistui būtina savybė — atsakomybės jausmas.

Kun. Juozas Prunskis duoda naudingų praktiškų patarimų, kaip sutelkti laikraštinko darbui reikalingą medžiagą. Geras laikraštinkas turi turėti rinkinį citatų su tiksliu šaltinio nurodymu; labai svarbu turėti gerai sutvarkytą iškarpų rinkinį apie atskirus asmenis, įstaigas, svarbu turėti statistinių duomenų, nuotraukų ir t. t. Čia man prisimena žurnalistas Aleksandras Merkelis, kuris turėjo paruošęs žymesnių asmenų, ypač vyresnio amžiaus, biografijų. Mirus kuriam nors iškiliam asmeniui, Merkelis tuojau pat nešdavo jo nekrologą "Lietuvos Aidiui". Toliau kun. Prunskis nurodo, kaip turi būti sudaromas laikraštinko kalendorius, kuriame įrašomi tais metais minėtini įvykiai, sukaktys ir kt. Svarbu registruoti ir sutvarkyti savo straipsnių iškarpas. Ypačiai naudinga turėti parankinę laikraštinko biblioteką, kurią sudaro enciklopedijos, žodynai, almanachai, žurnalų komplektai ir kitokia literatūra.

Stasys Barzdukas plačiai nusmaigsto "Laikraštines lietuvių kalbos stiliaus gaires". Čia skaitytojas ras daug vertingų patarimų, kurie labai pravers daugeliui

(Nukelta į 2 psl.)

... ir senųjų motinų rūpestaliai.

Nuotrauka Algirdo Grigaičio

JURNALISTAI IR ŽURNALISTIKA

(Atkelta iš 1 psl.)

laikraštinių. Leiskite ir man pridėti savo graši. Visi matome, kad lietuvių kalbos ydų ir klaidų dar apstu mūsų periodinėje spaudoje. Kažin kodėl mūsų dienraščiai labai pro pirštus žiūri ir skelbimų kalbą, lyg tie skelbimai nesudarytų laikraščio dalies. Paimkite gydytojų skelbimus "Drauge" ar "Naujienose". Čia moterys išvirtusios vyrais: Anna Baliunas, Janina Jakševičius-Jokša, Teresė Kazlauskas, Irena Kuras, Pacientas, atvykęs iš kitur, nežinos kaip čia ir kreiptis į tą gydytoją — Ponitą ar Panele Daktarę? Negi tuos skelbimus skaitytų amerikiečiai? Tas pat ir su nekrologiniais skelbimais. Jau visai blogai su kitokiais skelbimais. Keletas pavyzdžių: "pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas Frank Zapolis"; "taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiau išvalau, taipgi alyvinius perdirbu dėl dujų"; arba vėl kitas "Heating Contractor" taip pat perstato "pečius, air conditioning ir vandens boilerius". Dar blogiau su "Real Estate" skelbimais: "4 butų didelis mūras. Neša 15 proc. nuo investuoto kapitalo. Platus lotas, sausas pušinis beismentas, įruoštas sklepas, karpetai, arti ofiso" ir t. t. "Naujienos" skelbia "Švento Rašto pamokymus ir paaikškinimus", deja, tų "pamokymų ir paaikškinimų" kalba yra tiek bloga, kad gali nuvesti į klystkelius ne tik "Naujienų" skaitytojus, bet ir pačias "Naujienas". Keletas pavyzdžių: "Nemanykite, kad Dievas mylėjo mus dėlėi stebėtinų mūsų darbų... Užlaikydami jo įsakymus, nes tai darydami mes priverčiame savo kūnus vykinti ne savo, bet Dievo valią Kristuje". Kitur vėl: "Yra tam tikra priežastis, kodėl Dievas leidžia persekiojimus ant jam pasižventusių žmonių". Dar baisiau: "Brangūs broliai ir seserys, visi, kurie esate būsimosios Dievo karalystės skelbėjais, būkite uolūs ir ištikimi, ir venkite pasaulinius įpročius ir formalumus. Mūsų privilegija yra skelbti Viešpaties garbę ir liūdyti visiems apie jo čia buvimą ir jo sėjimo darbą šio amžiaus pūties laiką". Ar supratote apie Viešpaties "čia buvimą ir jo sėjimo darbą"?

Juozas Masilionis duoda praktiškų patarimų apie rankraščio paruošimą. Straipsnyje kalbama ir apie parinkimą rankraščiai tinkamo popieriaus, apie jo dydį, rašomasias priemones, nuotraukų paruošimą ir korektūros klaidų taisymą.

Vladas Būtenas supažindina mus su rankraščiu amerikiečių dienraščiuose, kaip teletipo rankraščiai patenka į spaustuve.

Algirdas Pužauskas gyvu stilium kalba apie "Žinią ir jos sudarymą". Straipsnyje jis nagrinėja šiuos klausimus: kas sudaro žinią, kokio pobūdžio būna žinios, kokias žinias mėgsta skaitytojai, kaip žinią rašyti ir t. t.

Jurgio Janušaičio straipsnis labai svarbus korespondentams, nes korespondencijos užpildo labai didelę laikraščio dalį. Straipsnyje duodama patarimų korespondentams, kaip rašyti įvairaus pobūdžio korespondencijas, o straipsnio gale surašyta dvylikos korespondentams išdėmetinių tiesų, kurių, žinoma, ir reikėtų laikytis.

Antrame savo straipsnyje Vladas Būtenas nagrinėja platų ir įdomų žurnalizmo žanrą — reportažą. Straipsnį iliustruoja spalvingomis ir gyvomis ištraukomis iš įvairių korespondentų reportažų. Iškelia ir reporterių prasilenkimus su logika. Tai labai pamokomas straipsnis reportažų rašytojams.

Toliau kun. J. Prunskis savo antrame rašinyje kalba apie interview pagrindinius principus:

apie interview rūšis, pasikalbėjimų pravedimo techniką, interview rašymą ir patrauklių antraščių parinkimą.

Alfonas Nakas informuoja, kaip aprašyti keliones, kaip joms pasiruošti, kaip registruoti išpūdžius, po to juos atrinkti ir apipavidalinti.

Kęstutis Čerkeliūnas aiškina, kaip turėtų būti rašomos sporto apžvalgos. Ypačiai naudingi čia duodami sporto terminai: bendrieji, futbolo, lengvosios atletikos, stalo teniso, teniso ir tinklinio.

Aušrelė Lulevičienė rašo apie organizacijų skyrių redagavimą laikraštyje. Straipsnyje ji kalba, ką reikia daryti, perėmus redaguoti kurios nors organizacijos skyrių, kaip paruošti medžiagą spausuvei, koks turi būti to skyriaus ryšys su laikraščio redakcija ir ypačiai, koks turėtų būti to skyriaus pobūdis.

Stasė Semėnienė, mūsų nuolatinė filmų recenzentė, savo straipsnyje sustoja ties filmų recenzijų klausimu. Apgailestaudama, kad mes dar neturime profesionalių filmų kritiku, autorė duoda patarimų būsimiems filmų recenzentams, kaip pasiruošti tam darbiui.

Mūsų muzikos kritikos vėteranas Vladas Jakubėnas pateikia žiupsnį minčių, atsiminimų bei patarimų apie muzikos kritiką ir recenzijas. Savo išsamiam straipsnyje jis nagrinėja klausimus: kuo turėtų būti muzikos kritikas ir kuo jis esamomis sąlygomis gali būti. Vladas Jakubėnas siūlo muzikos kritikams eiti vidurio keliu: "Neprireikti nuosmūkiu, neapiginti recenzijų nuolatiniams pagyrimais, bet ir negriauti to, kas jau užaugo ar užsimėgė augti".

Lituanistikos instituto prezidiumas, iš kairės: T. Remeikis — išd., S. Suziedėlis — vicepir., J. Gimbutas — pirm., V. Kulbokas — sek., ir A. Plateris — narys. Nuotr. P. Vaškio

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

Lituanistikos instituto nariai yra parašę ir stambesnių veikalų, bet tokioms knygoms išleisti nelengva rasti leidėjų be specialios finansinės paramos. Prieš dešimt metų buvo suplanuota leisti Lituanistikos instituto monografijų seriją "Lietuvių kultūros istorija". Redakcinės komisijos pirmininkas buvo prof. dr. Alfredas Sennas, o sekretorius dr. K. Ostrauskas. Bet tada buvusi L.L. izdo taryba nesutelkė lėšų, Lietuvii fondas dar tik buvo pradėtas, tai sumanymas neįvykdytas. Dabar jau kiti laikai, turime baigtą Liet. Enciklopediją ir ipusėtą Encyclopedia Lituanica, tai gal sumanytoji serija nebebūtų tokia aktuali. Bet tebėra svarbu — ir ilgai nelaukiant! — išleisti specialius veikalus kai kurių Lietuvos istorijos laikotarpių, lietuvių kalbos, literatūros, o taip pat dar iki šiol išsivijoje neparašytas knygas: lietuvių etnografijos, tautosakos (specialiai sentųjų iš-

"Pražyda tulpės visos kartu..." (K. Binkis) Nuotr. V. Maželio

Algirdas Titus Antanaitis, mūsų knygų ir teatro pastatymų recenzentas, išsamiam straipsnyje pasisako knygų recenzavimo ir kritikos reikalu, nurodo skirtumą tarp "kritikos" ir "recenzijos" ir nusmaigsto gaires, kurių turi prisilaikyti knygos recenzentas.

Mikas Šileikis nagrinėja, kaip aptarti meno kūrinius. Straipsnyje autorius paliečia daugelį klausimų: meno klasifikaciją, meno stilius, dailiojo meno elementus, turinio ir krypčių vertinimą, vaizdinį ir utilitarinį meną. M. Šileikis meno kritikams pataria eiti šiuo keliu: "Menas visuomet kelia klausimą, kurį tenka teisingai atsakyti ir visuomenę padėti, patarti, nurodyti, ką kūrinyje savyje turi, ką reiškia, ar iš viso nieko nereikškia".

Mūsų teatrologas, poetas ir aktorius Jurgis Blekaitis kelia klausimą, kaip aptarti draminių vaidinimų? Autorius nusiskundžia: "kaip neturime rimto meninio teatro, taip neturime ir teatrą išmanančios rimtos kritikos". Pasisako prieš nesąžiningumą kritikoje ir kelia pačios spaudos atsakingumo reikalą. Išdėmetini žodžiai: "iš kritiko laukiame ir drąsos — tiesaus ir teisingo žodžio drąsos, bet ne nesiskaitančio išlūmo ir šn aržo".

Mūsų rašytojas ir redaktorius Aloyzas Baronas pasisako laikraščiuose ir net žurnaluose spausdinamos beletristikos reikalu. Straipsnis skirtas rašytojams ir jau išpususiems žurnalistams. Čia nagrinėjami tokie klausimai: santykis tarp talento ir darbo, nes "iš Dievo duotųjų talentų dažnai nieko neišeina, jeigu tie talentai nekultivuojami"; nurodomas skirtumas tarp žurnalisto ir rašytojo (žurnalistas kūrybingai ir įtikimai aprašo faktus, o rašytojas — tuos faktus kūrybingai ir įtikimai sukuria). Toliau duodami nurodymai žurnalistui, koks jis turėtų būti: tikslus ir kūrybingas, žurnalistas turi žinoti apie ką jis rašo ir kad "tiek rašytojo, tiek žurnalisto pareigos reikalauja taisyklingo sakinio, atitinkamo žodžio, gyvos frazės ir gero idėjos ar fakto perdavimo".

Kun. Leonardas Andriekus, poetas, redaktorius, Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas, laikydamas periodinę spaudą tvirtiausią mūsų jėgą tremtyje, iškelia poezijos reikšmę tremties periodinėje spaudoje, nes liaudies daina ir vėliau jau žinomų poetų sukurtoji poezija šimtus metų guodė ir stiprino lietuvių tautą. Ji drauge ir skaidrino bei kilnino lietuvių sielą. Todėl kun. L. Andriekus kreipiasi į redakto-

rius su šiomis mintimis: laikraščio pobūdis turėtų būti kreipiamas kiek galima lietuviškesne linkme; į kiekvieno laikraščio ar žurnalo numerį dėti ką nors iš poezijos; spausdinti tik gerą poeziją; recenzuoti visas literatūrinės knygas; kelti spaudoj pagarbą rašytojui.

Aloyzas Baronas trumpai sustoja ir ties laikraštiniu humoru. Pats išleidęs du žaizdžius humoristinių eilėraščių rinkinius (Valerijono lašai ir Trejos devynerios) bei "Draugo" kultūros priede redaguodamas "Spyglius ir dyglius", yra kompetingas tuo klausimu rašyti. Todėl ir humorą link laikraštinkai galės pasinaudoti šiuo Aloyzo Barono straipsniu.

Tą Aloyzo Barono straipsnį lyg paliustruoja mūsų vienas iš žymiausių humoristinių eilėraščių kūrėjų Antanas Gustaitis. Štai pora ištraukų iš jo eilėraščių "Humoristinė žurnalisto tragedija":

Skęsta, piniguos žmogulis,
Gimsta, miršta pranašai,
O tu stačias ir prigules
Vis rašai, rašai, rašai, —
Kad po lašinių pluta
Neužmirstų jų tauta.

Rodai plunksna vadui kelią,
Filosofą pataisai,
Jeigu šuniui dantį gelia,
Kandi užkulnį pataisai,
Velniui velnią įvarai, —
Vis gerai, gerai, gerai...

Juodos raidės raidė gena
Baltu popieriaus taku,
Griauna mokslą, giria meną,
Verčia žirmų pūntuką, —
Bėga tiesiai ar kairiau,
Kaip visuomenė geriau...

Tai tokia žurnalisto "tragedija", turinti ir tikrovinių pamušalų.

Šis Antano Gustaičio eilėraščių beveik būtų tikęs ir šio mano knygos "Žurnalistas" pristatymo užsklandai, bet dar liko tuzinas vertingų ir tikrai dėsiomų straipsnių, pro kuriuos negali praieiti pro šalį. Tenka ir juos suminėti, tik jau trumpiau. Trumpiau ne dėl to, kad jie būtų ne tokie reikšmingi ar mažiau keltų susidomėjimą, bet tik dėl laiko nepritekliaus.

Danutė Brazytė - Bindokienė nagrinėja okupuotos Lietuvos spaudos panaudojimo klausimą, nurodo tų žinių šaltinius, duoda sugestijų kaip tas žinias parinkti ir jas apipavidalinti. Tai labai svarbus straipsnis.

Vienas iš mūsų iškiliausių žurnalistų (daugelio laikomas ir kontraversiškiu), Bronys Raila, kaip ir jam dera, nagrinėja svarbiųjų vedamųjų, arba redakcinių, ir kitų originalių straipsnių paruošimo klausimus. Teisingai autorius pastebi, kad "vedamųjų ir kitų originalių, kūrybiškų, vertingų straipsnių rašytojai dienraščiuose, savaitraščiuose bei žurnaluose tegali atsirašti po rimto išankstinio intelektualinio pasirengimo ir ilgesnės praktikos". Todėl B. Raila nurodo literatūrą, kur galima rasti praktiškų ir konkrečių patarimų įvairaus pobūdžio ir turinio straipsniams rašyti. Be to, ir pats duoda vertingų sugestijų, pabrėždamas, kad vedamieji ir kiti straipsniai yra "gyvybiškai reikšmingas lietuvių spaudos elementas. Tai yra josios moralinis ir intelektualinis nugarkaulis, tautinių idealų skleidėjas, dvasinių vertybių reikšėjas, visuomenės veiklos, tautiečių gyvatos ir kūrybiškų vizijų skatintojas".

Rašytojas ir redaktorius Pau-

lius Jurkus duoda daug sugestijų, kaip laikraščius iliustruoti, kaip tas iliustracijas parinkti, jas parengti ir tvarkyti.

Jonas Dovydenas, foto dokumentacijos dėstytojas Columbus kolegijoje, supažindina "Žurnalistikos" skaitytojus su fotožurnalizmu, kuris ypačiai išsivystė kartu su masinio tiražo žurnalais.

Vieno iš geriausių redaguojamo savaitraščio "Tėviškės Žiburial" redaktoriaus kun. Pranas Gaida dalijasi su skaitytojais savo patirtimi ir paberia patarimų, kaip redaguoti savaitraštį. Straipsnyje kun. P. Gaida paliečia klausimus, susijusius su sa-

vaitraščio redagavimu: kas yra savaitraštis?, jo rūšys, kaip telkti medžiagą, kaip ją tvarkyti, kaip telkti bendradarbius, koks yra redakcijos vaidmuo, koks turėtų būti savaitraščio veidas, t. y. jo turinys ir techniškas apipavidalinimas, ir lygis. Tai svarbūs patarimai tiems, kurie ateityje pavaduos pasitraukiančius redaktorius.

Panašia tema rašo Juozas Kojelis, tik jis kalba apie žurnalo redagavimą, kuris daug kuo skiriasi nuo savaitraščio tvarkymo.

Vytautas Kasniūnas, "Lietuvio Žurnalisto" redaktorius, dabar (Nukeita į 4 pusl.)

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. L U 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, III 599-0500
Prima liguonius pagal susitarimą. Jei natsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-čios ir California
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad.
6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso tel. 476-4042
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-8960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei natsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akijų Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Afs PO 7-6000 Rez. GA 5-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 — LO 1-4605
Jei natsiliepia 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGJA
Ofisai:
2403 W. NORTH AVENUE
5214 N. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

TEL — 788-3986
DR. REGINALD CIENKUS
GYDYTOJAS CHIROPRAKTIKAS
6230 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Pirmad., Antrad., Ketv. ir Penktad. 9 val. ryto iki 12 val. dienos ir nuo 2 val. popiet iki 8 val. vakaro.
Šeštadieniais 8:30 iki 12 val. dienos
Pirmadienį tel. — 788-3986

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet.

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MĖŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 8 iki 7 val. p. p. Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakare

Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545
DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisai ir rez. 2652 W. 69th St.
Tel. PROspect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6198
DR. V. TUMONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel. Ofiso PR 6-6448
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 787-2141; namų 836-4850
DR. PETRAS ZLIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirm. antr., ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą

Tremtinio laiškas motinai sunkiuose pokario metuose

Brangioji Mama,

Cia ir beržai jau sprogsta, ir pievos sužaliavusios, ir rūke paskenėdęs vyturėlis anksti rytą triliūuoja, ir saulė pro miglas į dangaus mėlynumą brenđa, ir drungni vėjai gaivinamai pučia, ir sodrus lietus, žalumą iš garuojančios žemės traukdamas, per laukus nučina, ir ties palangės stambūs sidabrinės rasos lašai ant palinkusios berželio šakutės kaip karoliai kabo, ir rytmečiais pušynėliuose gegutės netilsta, bet visos tos grožybės mano širdies neramina. Aš viską matau ir girdžiu, o mintys lekia tik pas Tave, Brangioji Mama. Tu nežinai, kur aš, aš nežinau, kur Tu ir ar Tu dar gyva tebesi, o parašyti negaliu, nes bijau, kad Tavo žilai galvai dar didesnės nelaimės neužtraukčiau už tą, kurią likimas uždėjo ir Tau ir man.

O norėčiau Tau papasakoti apie tą begalinį skausmą, kurį teltkia nežinia ir laukimas amžinai neišauštančio ryto.

Norėčiau, kad Tu man daug daug parašytum tais paprastais žodžiais, kuriais mokėdavai kalbėti tiesiai į širdį apie didžiausius žmogaus ir pasaulio likimą lemiančius veiksnius.

Pirmiausia norėčiau, kad parašytum, kiek naujų raukšlių prabėgančios dienos įbrėžė Tavo šventam veide ir kiek skausmo ir rūpesčio ašarų nutekėjo iš Tavo mėlynų akių į neiškenančio vargo šaltinį. Norėčiau sužinoti, ar dar liko Tavo galvoj nors vienas rūpesčio nenubaltintas plaukas, ir ar nepalūžai nuo sunkios naštos, kuri užgulė Tavo pečius.

Atsimeni, tą paskutinį pavasarį pasodinau tėvo kapo galvugaly berželį, o gale kojų įsmeigiau verkiančio gluosnio šakelę. Norėčiau, kad būtų kam nuo jo kapo į aukštį stiebtis ir kam ašaromis kapo žemę padrėkinti, jeigu vėjai visą mūsų giminę nupūstų,

kaip nupūtė ji, stiprų ir sveiką. Ar jie prigijo? Ar pikta ranka nesunaikino jų ir nesulygino kapo su žemės paviršium, kad nė žymės neliktų, jog čia guli žmogus, kuris pats norėjo būti žmogum ir dirbo, kad kiti galėtų būti žmonės.

Pasiekė mane gandai apie baisų brolio likimą: sako, jį pagavo Medžpianyje ir... Ne, Motute, aš negaliu Tavo akivaizdoje to žodžio ištarti, nes žinau, kiek Tu dėl to iškentėjai, ir mano kančia prieš Tavą nublunka, kaip žvaigždės po saulėtekio.

Nors kraujas ir šaukia krauju, bet verčiau parašyk, ar sodas išliko sveikas. Ar skiepai nenušalo, ypač tas, žinai, gale klėties, kurį skiepinom abu. Aš ir šiandien matau Tavo smulkiuosiu juoduliuokais darbo įjuodintus pirštus, kai tepei nupiautą vietą tepalu, o aš derinau aprišimui drobės juostelę, nes rafijos jau niekur nebuvo galima gauti. Vyšnios, tur būt, pilnos žiedų. Dabar pumpurai, tur būt, jau pilni ir išpampę kaip erkės, po savaitės apsisbers žiedų varške. O gal ir dabar balti žiedų sparneliai jau lenda pro šviesiai žalsvą apdangalą, ypač tu prieš sklyčios langą: jos kiekvienais metais anksčiau sužydėdavo.

Vynuogės jau, tur būt, tikrai praaugo langus, ir šiemet bus daug uogu, jeigu tas langas tenai dar tebėra.

Norėčiau gražią sekmadienio popietę pasidėti su Tavim ant solelio po rausvai sužydusia obele, ir tada man viską viską išpaskotum, kas atsitiko namuose, kai mane nebuvo. Margis tada gulėtu po kojomis ir gudriai gaudytų pralekiančias muses, beržė švilpautų varnėnas, ir būtų ramu ore ir širdy, o gale kluono ganytį Tavo užauginta juodmargių banda. Ar ji visa tebėra? Gal išsisklaidė po sveltimus laukus ir

tvartus? Ir mažoji išdykusi Margikė, tur būt, jau pasidarė sena rimta karvė, žinai, toji, kur sesuo gavo premiją už pavyzdinę šeiminkystę.

Ak, vargšė sesuo! Aš pirmiausia norėjau apie ją paklausti, bet bijojau Tavo širdį sopuliu perverti. Juk žinai, kaip aš ją mylėjau, o aš žinau, koks ji buvo Tavo širdies pasididžiavimas. Jeigu ji čia būtų, su koku džiaugsmu Tau rašyčiau, kad ji gyva, kad sveika, kad be galo Tavęs pasiilgusi, bet dabar, kai įsivaizduoju panašų tūkstančių moterų likimą, širdis iš skausmo į akmenį pavirsta, ir negaliu pasakyti, dėl ko tą akimirka labiau kenčiu: dėl jos ar dėl Tavo, mano Mama...

Ir vis dėlto, apie ką tik galvoju, ko pasiilgstu, dėl ko kenčiu, viskas tiesiais ir vingiuotais keiliais subėga į Tave. Kai galvoju apie taką, kuriuo į mokyklą bėgdavau, matau Tave juo iš bažnyčios paskubančią su ant pečių nusmaukta šilko skarele, su storu Maldų šaltiniu rankoje; kai atsimeinu prie gatvės tarp sužydusių alyvų rymantį kryžių, matau Tave po juo suklupusią, savo vargą po Viešpaties kojų dėstančią; kai atsimeinu bičių dūzgime paskendusį sodą, matau Tave ties alyviu palinkusią, kraunančią į dubenį gelsvu medum varvančius korius; kai mintyse pasilenku prie tėviškės stalo, matau Tave sėdinčią priešais, matau Tavo nušarmojusią galvą, tūkstančiais raukšlių išvagotą veidą ir gerumo pilnas, nuo metų naštos vis nepavargstančias, akis, — ir tada imu nebeskirti, kur Tu, kur Tėviškė, kur Lietuva... Viskas susilieja į Tavo vieną žvilgsnį, ir aš noriu atsiklaupyti šalia lovos, kaip klaudavau būdamas kūdikis, ir terti paskutinius širdingiausius maldos žodžius: Viešpatie, apsaugok mano Tėvyne ir mano Motiną!

Jurgis Jankus

Nuotrauka Vytauto Maželio

MANO MOTINA

LIU DMIL STOJANOV

Audrom ir kaitrom siaučiant, ji tiki, kad Elijas griaužia danguose, kad, basas laukais pračina pats Jėzus Kristus, ir vaivorykštė — šventa Marijos juosta.

Seniai mirusiųjų sielos tamsumoje ją išpažinėčiai aplanko — ji kilniaširdiškai visom atleidžia, meile tas sielas sušildydama.

Lyg skulptoriaus ranka išdailintas, gražus veidas, nepaisant metų padarytos žalos, kupinas sielvarto, kaip mėnulio piauwtas su vasaros nakties paskutiniu šypsniu.

O kas patikės, kad buvo pavasaris, ją sukuriavęs laukuose, kada pračitos kasdienybės nelaisvėje ji sukldavo verptuvo ratą.

Nakties šešėlis slepiasi josios akyse, ir plaukai jos, kaip smiegas balti. Nuo namų slenkščio tolumoje jai vaidenasi pračities trupinėliai.

Rudens dienas varnų pulkais musineša vėjas, graudulingai švilpdamas, kaip lapai, atimtinimai geltomi ir pražūčiai jie pasmerkti.

Ir vėlybos vasaros žerėjimu širdis visus apdovanoja, lyg šilts lietus, bekrinčs ant mėlymų linų ir rugių, vėjo liūliavimais supamų.

— Ramybė visiems! — aš girdžiu. Geriu degas, lyg stebuklingos Madonos, žvilgsnis dvelkia tokia nusižeminusia tyla, kaip ant seno vienuolyno sienos.

Išvertė P. Gaučys

L. Stojanov, plačiai žinomas bulgarų poetas.

MOTINA

LIJANA DASKALOVA

Jau dešimtį metų girdžiu slaptingą žodį "mama", — šį mano erėlį man atnešė mano mažyliai.

Jau dešimtį metų aš karalienė, atkakliai mylinti tik savo karalių — tris mažas išdidžias sielas. Trečią kartą pirmą žingsnį žengiu per gyvenimą su kiekvienu.

ir vėl vedleiu ir į žvaigždėtą padangę žiūriu... Menka mokinė, aš kartą sėdau į mokyklos suolą ir su laiminga šypsena jame sėdžiu trečiuosius metus! Jau trečią kartą mano gyvenimas man prasidėdavo iš naujo, Trečią kartą atidarau mūšiškas gyvenimo duris! Kažkur skrendu,

stoviu prie naktinės stoties — mano jaunystė dabar triskart turi pasikartoti... Jiems kojeles skauda — tai man pavirs bausme, man sopa, jeigu jie, beišdykavdami, kur užsigavo. Jeigu mes pavirstume tolimu, žerindžiu žvaigždymu, tileriausiai, žemė mus pavadinų vienu bendru vardu... Mano vaikai! Jūs triskart man davėte kilnų vardą. "Motina!" Prieš jį blanksta pasizymėjimo ženklai. Aš visad pasirūšus jus pridengti nuo blogio ir skausmo, kad į jūsų širdis negalėtu įsisiverbti liūdsys!

Išvertė P. Gaučys

L. Daskalova (g. 1927 m.) bulgarų poetė, kurios lyrikos pagrindinė tema sudaro motiniškumas.

Kai lietuvių kalbą dėsto ir mokosi nelietuviai

Net jau nubluko bekartojamas anas išmintingasis posakis, kad Chicago yra laisvojo pasaulio lietuvių sostinė. Ir kaip reikšminga, kad tos mūsų sostinės Chicagos universitete lietuvių kalbos kursą dėsto ne lietuviai, anglosaksų kilmės amerikietis prof. dr. Vilhelmas (Bill) Darden. Jis turi tik vieną studentą, irgi nelietuvių, o čekų - vokiečių kilmės Steven Young. Atvyko Steven čia net iš Nem Yorko. Džiaugiasi, kad geri profesoriai, gera mokslo programa. Jis jau pasiekęs magistro laipsnį rusų kalbos studijose, siekia doktorato slavistikoje ir dar planuoja gauti magistrą lingvistikoje.

— Kaip jūs ryžotės pasirinkti lietuvių kalbos studijas? — paklausiau jį sutikęs universitete.

— Man rūpi lyginamoji indoeuropiečių lingvistika, o tam pagelbsti lietuvių kalba. Šias studijas tik dabar pradėjau. Lietuvių kalba turtinga formomis ir man įdomi, ypač jos morfologija. Sutiktas jo profesorius Darden pasakojo, kad tai labai gabių studentas, gal net gabiausias jų departamente. Kartu su juo sėdau į studentų suolą lietuvių kalbos paskaitai. Prof. Darden aiškino angliškai, bet gausiai rašydamos lietuviškus žodžius lentoje. Gerai pasirošęs ne tik lietuviškai taisyklingai parašo, ne tik taškellus ant "e" sūdeda, bet ir

kirtį kiekvienam žodžiui prirašo. Kalbėjo apie antrą daiktavardžių linksniuotę. Parašė žodį "giria" ir pasakojo, kad žodyne suradęs net 69 šios rūšies žodžius. Matyti, jis pašėlusiai daug studijavęs žodyno puslapius ir atkakliai rinkęs žodžius. Parašo lentoje žodį, greta pažymi jo kitas formas (kalčia — kaltė) ir duoda anglišką vertimą. Žino net tokius žodžius, kaip "basnirčias", "abuojas". Pažymi, kad kai kuri taisyklė turi 70 išimčių. Pagaliau prasiitaria, kad šiai valandos paskaitai jis ruošėsis tris savaites.

Man baisiai pasidarė įdomu, kad amerikietis tiek daug laiko pašvenčia lietuvių kalbai. Susėdome universiteto valgykloje prie pietų stalo ir ėmiau jį klausinėti:

— Kaip jūs pradėjote lietuvių kalbą domėtis?

— Dalyvavau Illinois universiteto lingvistiniuose kursuose. Čia buvo ir lietuvių kalbos pamokos, dėstomos p. Kavaliūno. Pamaščiau, kad jos man bus naudingos lingvistinėms studijoms ir lankiau tą vasarą. Pramokau tiek, kad galiu skaityti kalbinius veikalus. Pačiam kalbėti dar man būtų sunku.

— Ar neteko su lietuviais kur daugiau bendrauti?

— Tik atskirais pripuola-

mais atsitikimais. Dvejus metus dirbau Colorado universitete, visai toli nuo lietuvių.

— Kaip jūs pradėjote Chicagos universitete lietuvių kalbą dėstyti?

— Prisipažinsiu, kad to norėjau. Apsidžiaugiau, kai susirado vienas studentas ir pradėjau. Lietuvių kalbos kursas svarbus indoeuropiečių kalbinėms studijoms. Norisi universiteto salėse palaikyti gyvą lietuvių kalbą.

— Kaip pats universitetas žiūri į lietuvių kalbos kurso tęstinumą?

— Mūsų universitete galima dėstyti ką tik nori, jei tik atsiranda klausytojų. Lingvistikos departamentas kaip tik nori tęsti lietuvių kalbos studijas. Pagaliau jiems čia ekstra išlaidų nei nėra, kai aš esu bendrai užangažuotas dėstyti.

— Kaip jums pačiam patinka lietuvių kalbos dėstymas?

— Man labai įdomios šios kalbinės studijos. Lietuvių literatūros neturiu galimybės skaityti, bet kalbinė medžiaga seku. Man yra nemažai darbo pasirošę. Dirbu dabar su linksniavimu, fonologija, tai daugiausia remiuosi žodynais. Naudoju Dabartinės lietuvių kalbos žodyną, gramatiką

— Kaip laikosi tas Jūsų lietuvių kalbos studentas?

— Jis domisi istorine lingvistika. Galėjo rinktis antrinems studijoms kurią nors slavų kalbą, tačiau jis pasirinko lietuvių. Paprašė dėstyti, ir aš buvau labai laimingas. Jis ruošiasi doktoratui.

— Ar jūs lauktumėte, kad ir lietuvių jaunimas daugiau studijuotų lietuvių kalbą?

— Reikia kalbą palaikyti gyvą. Žinoma, kas nesinteresuotų gilesnėmis lingvistikos studijomis, tam ne višada rasis ryžo šį kursą imti. Bet yra daug kalbininkų, nelietuvių, kurie domisi lietuvių kalba. Prisiminkime tik Schmaltiegią, David Andersoną, Fordą. Lietuvių kalbos studijos rišasi su indoeuropiečių kalbų studijomis. Kai šia šaka susidomėjimas kiek atslūgęs, tai tas turi įtakos ir į susidomėjimą gretimų dalykų kursu.

— Ar Jūs rašote ką apie lietuvių kalbą?

— Parašiau du studijinius straipsnius. Vienas — apie akcentologiją lietuvių daiktavardyje — buvo išspausdintas "Baltic Linguistic" leidinyje, antras — apie akcento santykių veiksmažodžio būtojo kartinio laike — atiduotas spausdinti "Folia Slavica". Tai naujas žurnalas, išeisias

Prof. dr. Vilhelmas Darden, dėstantis lietuvių kalbą Chicagos universitete.

Bloomingtone, Ind. Rašysiu dar apie būdvardžių suvedimą į dvi linksniuoti.

— Ar jums tenka bendrauti su kitais lietuvių kalbos specialistais?

— Ne tiek daug. Pasikeičiame straipsniais su D. Andersonu, o mūsų universitete yra prof. Eric Hamps, kuris domisi lietuvių kalba ir ją pažįsta. Su juo pasikalbame.

— Kaip su lietuviškais knygomis?

— Stengiuosi gauti lingvistinius lietuviškuosius leidinius. Net teko ir pavažiuoti ten, kur jaučiau, kad jų yra. Patyriau, kad čia jų lengviau gauti, kaip pro Maskvą. Mūsų universitetas turi gana gerą lietuvių kalbotyrai

naudingų knygų rinkinį.

— Ką lietuviai galėtų daryti, kad didėtų mokslo sluoksniuose susidomėjimas lietuvių kalbotyros studijomis?

— Nemaža problema lėšų klausimas. Bet dėstymo įvedimą ir palaikymą finansuoti — sunku, nebent lengviau Chicago Circle, kur daugiau lietuvių studentų. Bet būtų gerai parūpinti stipendiją lietuvių kalbą studijuojančiam. Reikia atminti, kad metams už mokslą pas mus reikia mokėti per 3,000 dol., o dar pragyvenimo išlaidos apie 2,000 dol. Lietuviai bandė dėstymą finansuoti Chicagos universitete. Mes tai vertiname, bet nebuvo pakankamai studentų. Labai būtų naudinga lietuvių kalbos dė-

tytymą įvesti į vasarinius lingvistikos kursus, kuriuos organizuoja Linguistic Society of America. Juk ir aš tokiuose kursuose pradėjau gilintis į lietuvių kalbą. Kursai paprastai skiriami studentams, bet lanko ir profesūros nariai. Turintieji doktoratą priimami kaip svečiai, be atskiro mokesčio. Ir daugelis tokių profesūros narių tuo pasinaudoja. Tiesa, tie lingvistikos kursai dabar po truputį mažėja. Jie buvo išaugę, kai lingvistika nebuvo taip išplėta universitetuose, dabargi kalbinės studijos platesnės aukštosios mokslo įstaigose. Šiemet lingvistiniai kursai bus Miami mieste.

— Ar bus lietuvių kalbos kursas Chicagos universitete ateinančiais mokslo metais?

— Jei tik atsiras studentų. Iš Circle mes beveik negauname studentų gilintis lietuviškoje lingvistikoje.

— Kaip iš viso atrodo ateitis pasirenkančių kalbines studijas?

— Nėra per daug šviesi, bet geresnė už daugelį kitų. Nebus lengva vien siauros šakos specialistui, pavyzdžiui vien tik lietuvių kalbos, bet, pasirinkus platesnę sritį — lingvistiką, jau kas kita. Turintieji doktoratą lingvistikoje gauna tarnybas.

— Ar turite kokius mokslinius kontaktus su Lietuvos mokslo įstaigomis?

— Ne, nors norėčiau kada (Nuolenta 4 pusl.)

Audronės Simonaitytės dainų ir arijų rečitalis

VL. JAKUBENAS

Audronė Simonaitytė atvyko prieš kelis metus iš Lietuvos, baigusi Vilniaus konservatoriją, įsigijusi chorvedybos specialybę: ji gražiai Chicagoje užsirekomendavo, dirbdama su chorois, ypač su "Dainava" ir sėkmingai dirgavo šio ansamblio pasirodymą šių metų Nepriklausomybės minėjime, atliekant gan komplikuo- tą kūrinių — Vl. Jakubėno "De Profundis" (Br. Brazdžio žodžiais). Šalia to ji tęsė jau Vilniuje pradėtą dainavimo studijas Roosevelt universiteto konservatorijoje, pernai įsigydama bakalaurų laipsnį ir tęsdama studijas toliau. Jos rečitalis, įvykęs praėjusį sekmadienį (gegužės 4 d.) Jaunimo centro salėje, yra jau ne pirmas.

A. Simonaitytė yra apdovano- ta nedideliu masto soprano, su kiek savotiškai vibruojančiu tembru; šiame koncerte jos bal- sas buvo kiek pasikeitęs, įgyda- mas daugiau lygumo ir išlyginimo per visą skalę. Koncertas praėjo po tam tikro akademinio rezerva- tuotumo kraiste, ypač pirmoje dalyje visuma palikdamas kul- tūringai išpušį. Solistės kū- rinių interpretacija yra santūri, bet stilinga; programa įstatyta į tradicines vėžes: G. F. Haen- deliui buvo atstovaujama viena operos arija iš "Giulio Cesare". Idomus faktas yra, kad šio kom- pozitoriaus gyvenimo verslas bu- vo itališkųjų operų rašymas, daugiausia Londone, kuriu nei viena dabar nebestatoma, o pa- garsėjusios jo oratorijos, kurias vokiečiai gieda, iššvertę iš ang- liško originalo, buvo tik jo pri- puolami darbai. W. A. Mozarto išgirdome dvi operos arijas ir du pavyzdžius iš jo mažiau žinomos kūrybos — nuotaininga solo dain- a "Abendempfindung" (Va- karo nuotalkos) ir "Sehnsucht nach dem Frühling" (Pavasario ilgesys). Tekstų autoriai: Campe ir C. A. Overbach nebuvo pro- gramoje pažymėti. Klasiškai baro- kinė dalis buvo atlikta stilingai korektišku santūrumu. Dvi ope- ros arijos: "Mio babbino caro" iš Pucinio "Gianni Schicchi" ir Herodiados, iš to paties vardo J. Massenet operos, buvo vokališ- kai gerai apvaldytos, nors iš es-

mės jos reikalautų kiek didesnio balso.

Antroji programos pusė buvo gyvesnė. Buvo dainuojama lietu- vių kalba, kas sudarė solistei pa- lankią situaciją: svetimų kalbų dikičia pirmoje dalyje buvo ne per aiškiausia. Pergolesi baroki- nio laikotarpio dainelė "Ach, kodėl aš ne mergelė", R. Shuman- no "Lotosas" ir garsioji Fr. Schu- berto "serenada" praskambėjo nuotaikingai ir laimėjo gražaus pasisekimo.

Lietuvių muzikai galėjo būti atstovauta nors su pora rimtes- nių numerių, negu vien keturiom- is liaudies dainomis. "Oi kas sodai", harmoniškai įdomiai ir skoningai harmonizuota (auto- rius nepašytais programoje ir nežinomas pačiai solistei), to- liau sekė rafinuoto vėlesnio St. Šimkaus darbas "Pavasario diene- lė", po to buv. operos solisto ir puikaus aktoriaus, operos reži- sieriaus, į senatvę pradėjusio, o Lietuvoje išpopuliarintos savo rečitaliuose V. Jonuškaitės (programoje autorius pažymė- tas "B. Vekerlenas"). Jaukios šansonetės sudarė gražią pro- gramos užbaigą. Antroji progra- mos dalis iš viso praėjo su dides- niu gyvumu ir įsidainavimu. Virš programos sekė dar keletas "bi- su".

Rimta kryptim besivystan- čiai dainininkė linkme surasti galutinę savo balso formą (tai jau beveik pasiekta), įgyti da- ugiau laisvumo ir polėkio jos šiaip kultūringoje interpretacijoje.

Akompaniatorius Richard Boldrey atliko primaeilį darbą: subtilus, kur reikalinga — pa- laikinčiai skambus padėjime ir itin ekspresyviu solistiniuose epi- zoduose.

Koncertą rengė L.S.T. Korp. Neo Lithuania Vyr. valdyba.

PAŠNEKESYS SU PROF. V. DARDEN

(Atkelta iš 3 pusl.)

Lietuvą aplankyti. — Koks būtų minimumas stu- dentų skaičiaus, kad universite- tas turėtų lietuvių kalbos kursą?

— Pas mus nėra minimumo. Aš turiu tik vieną lietuvių kalbos studentą, ir kursas yra įvestas. Nėra būtino reikalo, kad jis bū- tų kasmet. Gal būtų kas antri metai.

— Kokia Jūsų paties nuomonė apie lietuvių kalbą?

— Mane žavi šios kalbos stu- dijos, kaip savo panašumais ir slavų kalbas, taip ir dideliais skir- tumais.

— Kaip Jūsų departamento dekanas žiūri į lietuvių kalbos studijas?

— Jis patenkintas, nors gana išlaidinga turint tik vieną stu- dentą. Bet Chicago universitete daug studijinės laisvės. Jei tik dėstai pagrindinius kursus, ku- riems esi pakviestas, dėstyti kitą kursą kokį nori, kad tik būtų nors vienas studentas. Ko mums rei- kia, tai studentų. Todėl stipendi- jų parūpinimas būtų labai svar- bus. Dabar universitetai, dėl fi- nansinių sunkumų, su stipendijo-

mis ne taip dosnūs. Ir bibliote- koms nebegali tiek lešų skirti, todėl, jei lietuvių gausiau papil- dytu lietuviškąjį skyrių bibliote- koje, būtų labai naudingas už- mojis.

Prof. Darden buvo toks mie- las ir prielankus pasikalbėjime. Buvome čia mudu su Kleopu Girvilu. Jis pamėgęs kalbas. Ang- lijoje keletą metų studijavo ang- lų kalbą, kurią vėliau dėstė Vil- niaus ir Kauno universitetuose. Dabargi vyksta į kiekvieną lie- tuvių kalbos paskaitą Chicago universitete laisvu klausytoju, kartais — pagalbininku tarimui patikslinti. Jis pasakoja, kad tai gerai praturtina lietuvių kalbos pažinimo akiratį, atskleidžia naujas kalbines problemas, apie kurias kitaip nei nepagalvotum. Lietuvių kalbos struktūros kursas Chicago universitete vyksta pa- talpose, kur būtų vietos dar nors keletui pasinaudoti...

Prof. Darden yra jaunas, 35 m. mokslininkas, doktoratą gavęs tame pat Chicago universitete (bakalaurėatą — Kentucky univ.). Jo disertacija buvo apie akcentologiją. Rašo studiji- niu straipsnius ir lingvistikos žu- nalus. Susitikus — demokratiš- kas ir kalbas. Juozas Prunskis

Mstislav Dobuzhinskis (1875-1956) Kaunas pavasari (Akvarelė ir tempera. Nuotr. V. Mazelio)

A. Kuprevičiaus rečitalis M. Ravelio šimtmečiui paminėti

JONAS SVEDAS

Balandžio mėn. 22 d., Cleve- lande, (Cleve. Music School Settlement) pianistas Andrius Kuprevičius savo rečitalyje atli- ko vien Ravelio kūrinius. Tokie įvykiai reti, nes pianistui pasiro- šimas panašia proga gana kom- plikuotas. Be nuoseklaus, kruopš- taus kompozitoriaus kūrybinio vystymosi ir būdingos tam kū- rejui technikos supratimo — pa- ruošti tokį rečitalį tiesiog neima- noma.

Dažnai — per dažnai — pro- gramos maišomos kompozitorių vardais: "karo arklys" (pianisto mėgiamas kompozitorius) apdai- linamas bereikalingom arabes- kom — patogiais kitų kompoz- itorių gabaliukais. Tokios pro- gramos labai dažnai parodo ne pianisto versatilumą bet inkom- petenciją aplamai muzikine pras- me. Čia Bachas staiga atsiriaugus Schuberto, Hindemithas prog- resyviu romantiku ir t. t. Po to kompetentingas kritiko žodis apie Bacho preludą ir fugą, klasikinė sonatą, Chopino etiudą, Stra- vinskio gabaliuką.

Kuprevičiaus rečitalių progra- mos stilistiniai solidarios. Atsi- minti tik pakaktų jo gigantiškos apimties rečitalį, paremtą Chopi- no 24-iais etiudais ir Brahmo Paganini variacijom (abi kny- jos).

Improvizacija — interpretacija.

Išklausius koncerto, iškilo dvi problemos: improvizacinė ir interpretacinė — "įvairiaspal- vis" ir "juoda - balta" pianiz- mas (efektų gaudymas ar idėjos supratimas).

Ravelio muzikai primetamas sensualizmas nėra tiek "įvairia- spalvingumas", kiek idėja, nes muzika — abstraktas. Šitoj dile- moy Kuprevičius neabejotinai yra interpretacinė pusė.

Clevelando muzikos kritikas R. Finn (The Plain Dealer, Apr- ilis 24, 1975) rašo, kad ... pian- istas, love him (Ravel) for the sensuous beauty of what he

Aloyzo Barono IŠDŽIUVUSI LANKA

Niekas taip giliai ir nevienpusi- kai neapmąstė įvykio, net ir ne- laimingo, kaip Baronas. Ir jis moka tai papasakoti. Knyga 233 psl., kainuoja 4.50 dol. Galima gauti DRAUGE ir pa- platintojui.

wrote... Kuprevičius... has fairly unusal approach to Ravel... firm- ly etched sound and nothing at all of the vagueness and blurred outlines to which many pianists automatically resort when con- fronted with the music of Ravel... in his use of the pedal. Kuprevičius was restrained... to give body fo the sound, never to make one sound blur into the next... it had a brilliant, gem- like quality of its own that was most refreshing. In general this was piano playing marked by fluency and grace. It put Ra- vel's piano music in a rather dif- ferent perspective from the nor- mal, and did so convincingly.

Programoje: Sonatine, Miroirs, Gaspard de la nuit, Le Tom- beau de Couperin.

Perpildytoje salėje buvo maty- ti daug svetimtaučių pianistų, muziku, muzikos gerbėjų ir tik saujelė lietuvių... Gal ir gerai, nes blogai, ... ka- dangi ne lietuviška muzika...

Gal ir gerai, nes blogai, ... ka- dangi ne lietuviška muzika...

Ūpo neprarandantis veiksny

Kai pasaulio politika ir mūsų visuomeninės veiklos, ekliptika visai išsimuša iš normalių vėžių, kada ne vien priešingos rasės, tautos ar ideologijos, bet ir to- paties lietuviško kraujo broliai "gatavi" savo liežuvius viens prieš kitą paversti dalgiais, o ambicijas patrankomis, nuotai- komis praskaidrinti beveik vien- intelis vaistas, o taipgi ir sėk- mingas ginklas prieš dalginin- kus yra pačiu laiku pradėtas šie- metinis Antro kaimo spektaklių sezonas.

Praėjusį šeštadienį (gegu- žės 3 d.) po premjerinio spektak- lio Playhouse, nuotaiškai įsisiū- bavus, nugirsta publikoje frazė: "Vakar jau buvau benusišaukęs, nepakeldamas mūsų šiuo rieji- mo, o šiandien, pamačius tas problemas Antrajame kaime, iš- jų tik vienas juokas. Pagįjau".

Is tikrujų, Antras kaimas ne vien tik nuo minėtos ligos, bet ir nuo daugelio kitų žmogų pa- gydo vienu trumpu vakaru. To- dėl ir labai gerai, kad jis mes čia Chicagoje turime, kad jis jau yra tapęs kasmetine tradicija, nen- silėidžiančia operai.

Konkrečiau apie šių metų Antro kaimo programą kalbant, reiktų pasakyti, kad ji buvo ne- liūnaitė, Gaile Mačiulytė (debi- tantė), Juozas Aleksūnas, Euge- nijus Būtenas, Rimvydas Cinka, Romas Stakauskas. Kiekvienas jų savaip įdomus, jau turintis antrakaimietiška savo veidą. Bet ne pro šalį būtų paieškoti aktoriams ir visai nauju, mažiau trafaretišku brožu.

Žinome, kaip šiais laikais, ka- da žmonėms pramuštos galvos visai kuok kitu, nėra lengva bent- ką naujo kultūrinuos dirvo- nuos nuveikti. Čia ir didžiausi komitetai kartais neįstengia nė aguonos grūdo pajudinti. O re- iškia vieno, pasišventusio tam ar kitam reikalui žmogaus, užsi- kraunančio tiesiog jaučio jung- gą ant savo pečių ir vežančio iki galo. Jau daugelis metų An- trame kaime toks yra jo prievaiz- da Algirdas Titus Antanaitis. A- čiu jam ir visam rašančių ir vai- dinančių kolektyvui, šviesą ir garsus tvarkančiam J. Kaunui ir plakatininkui V. Lukui. Jų dėka mes ir turime patį optimistiš- kiausią, nesurūgusį, bet linksma mūsų veiksny — Antrą kaimą. k.brd.

metai iš metų vis didėja. Publi- kai nereikia baugintis, kad kaž- kur kažkas užklius, ir viskas su- grius. Tačiau tame laisvume jau yra ir tam tikro pavojaus užuo- mazgų. Vienur kitur jaučiamas atsitiktinis aktorių improvizavi- mas, kai ką iš tekstų nutrupi- nant, kai ką savaip pridėdant. Tuo tarpu šio žanro frazėse žo- dis turi būti taip savo vietoje pa- statytas ir taip kitu nepakeičia- mas, lyg kokio kompiuterio ma- žos, bet labai svarbios dalys. Žo- dis ir frazė čia jokių kitu šnekos priedu negali būti rąstoma. Ji pati turi būti taip tiksliai išmok- ta ir garsiniai bei vaidybiniai nušifuota, kad publikai nebūtų jokių abejonių, jog aktorius per- toli nušoka ar neprišoka iki rei- kiamo.

O kodėl nepatenkinti dar ir tokio publikos smalsumo? Kuris dalykėlis kurio autoriaus para- šytas? Dabar programoje nuro- dyti tik aplamai tekstų autoriai: K. Almenas, A.T. Antanaitis, K. Bagdonavičius, V. Demerckis, L. Dovydenas, Ant. Gustaitis, Vl. Šimkus. O taip norėtusi žinoti, kurio plunksnai tas ar kitas ske- čas priklausio.

Šių metų programos aktoriai: Jūratė Jakštytė, Vaigalė Kava- liūnaitė, Gaile Mačiulytė (debi- tantė), Juozas Aleksūnas, Euge- nijus Būtenas, Rimvydas Cinka, Romas Stakauskas. Kiekvienas jų savaip įdomus, jau turintis antrakaimietiška savo veidą. Bet ne pro šalį būtų paieškoti aktoriams ir visai nauju, mažiau trafaretišku brožu.

Žinome, kaip šiais laikais, ka- da žmonėms pramuštos galvos visai kuok kitu, nėra lengva bent- ką naujo kultūrinuos dirvo- nuos nuveikti. Čia ir didžiausi komitetai kartais neįstengia nė aguonos grūdo pajudinti. O re- iškia vieno, pasišventusio tam ar kitam reikalui žmogaus, užsi- kraunančio tiesiog jaučio jung- gą ant savo pečių ir vežančio iki galo. Jau daugelis metų An- trame kaime toks yra jo prievaiz- da Algirdas Titus Antanaitis. A- čiu jam ir visam rašančių ir vai- dinančių kolektyvui, šviesą ir garsus tvarkančiam J. Kaunui ir plakatininkui V. Lukui. Jų dėka mes ir turime patį optimistiš- kiausią, nesurūgusį, bet linksma mūsų veiksny — Antrą kaimą. k.brd.

Žinome, kaip šiais laikais, ka- da žmonėms pramuštos galvos visai kuok kitu, nėra lengva bent- ką naujo kultūrinuos dirvo- nuos nuveikti. Čia ir didžiausi komitetai kartais neįstengia nė aguonos grūdo pajudinti. O re- iškia vieno, pasišventusio tam ar kitam reikalui žmogaus, užsi- kraunančio tiesiog jaučio jung- gą ant savo pečių ir vežančio iki galo. Jau daugelis metų An- trame kaime toks yra jo prievaiz- da Algirdas Titus Antanaitis. A- čiu jam ir visam rašančių ir vai- dinančių kolektyvui, šviesą ir garsus tvarkančiam J. Kaunui ir plakatininkui V. Lukui. Jų dėka mes ir turime patį optimistiš- kiausią, nesurūgusį, bet linksma mūsų veiksny — Antrą kaimą. k.brd.

Apie "Žurnalistiką"

(Atkelta iš 2 pusl.)

dirbas Chicago "Daily News" dienraščio leidykloje, informuo- ja apie spaudos techniką, laik- raščio lauzymą — techninį pus- lapio sutvarkymą. Laikraščio apipavidalinimas, tai mūsų kul- tūros ir estetinio skonio pažymys. Dar turime laikraščiu, kurie sa- vo apipavidalinimu yra atsilikę mažiausiai šimta metų. Todėl tokiu laikraščiu redaktoriams la- bai praverstų pasiskaityti Vytau- to Kasniūno straipsnį.

Mūsų technikos amžiuje pasi- taiko visokių negirdėtų neregėtų dalykų: esama elektroninių pia- ninų, kurie neturi stygų, taip pat ir vargonų be dūdu, o pasku- tinojuoju metu išaugo ir elektro- ninis žurnalizmas, kur žurnalis- tui nebereikalinga plunksna. Nu- siperki tokį aparatą, pakūši ki- tam, kad kalbėtų arba papūtų mikrofoną pats pašneki — ir gir- di per radiją ar televiziją. Apie tuos žurnalisto darbą lengvinan- čius dalykus pasakoja kun. Kazi- mieras Pugevičius, Baltimorės arkivyskupijos radijo ir televizi- jos reikalų vedėjas.

Apie spaudos etiką ir moralę, etikos dėsnius plačiai rašo mū- sų žinomas publicistas Vincas Rastenis. Tai labai svarbi tema, nes mūsųose dar labai dažnai prasilenkiama su spaudos etikos principais. Teisingai V. Rastenis pabrėžia, kad "laikraštis neturi būti naudojamas niekieno egois- tiniam interesams tenkinti ar šiaip netikusiems tikslams... Kaip su peiliu rankoje būtina elgtis taisyklingiau, negu su šakaliu, ir kaip dar reiklesnės yra taisyk- lės saunamam ginklui kiltoti bei vartoti, taip reiklesnį taisy- klių reikia ir spaudai vartoti, kadangi tai labai sudėtingas ir labai paveiktas įrankis".

Advokatas Algirdas Ostrau- kas - Ostis supažindina su "Copy- right" — autoriaus teisių apsau- ga. Ypač čia Jungtinės Amerikos Valstybės autorijų teisės yra la- bai apsaugotos. Jos yra taikomos ne tiktai knygoms, straipsniam laikraščiuose ar žurnaluose, bet ir muzikinėms kompozicijoms, meno kūrinių reprodukcijoms, fotografijoms, filmams ir kitiems kūriniams. Gera susipažinti su šiuo straipsniu.

Stasys Pieža, dirbęs amerikie- čių spaudoje, duoda vertingų pa- tarimų, kaip su lietuvių žiniomis patekti į amerikiečių spaudą.

Ir pagaliau rašytojas bei pub- licistas Vytautas Alantas už- sklandžia knyga Lietuvių žurna- listų sąjungos istorine apžvalga. O toji istorija apima gana ilgą laiko tarpą: nuo 1892 metais Amerikoje kun. A. Miluko įsteig- tos "Rašliaviškos draugystės" iki šių dienų Lietuvių žurnalistų są- jungos.

Koks gi susidaro išpušis, per- skaičius ir užvertus knyga? Leng- va širdimi gali tarti, kad Lietu- vių žurnalistų sąjunga, išleidusi šį vadė mecum mūsų laikrašti- ninkams, atliko naudingą darbą. Tobulu darbų nėra. Ypač čia sun- ku redaguoti kolektyvinį veikalą. Pats dešimtį metų redagavau Lietuvių Enciklopediją. Noroms nenoroms tenka derintis prie bendradarbių, jei nemori jų nu- stoti. Sunku išvengti pasikartoji- mu, kai sielojamasi tuo pačiu rū- pesčiu. Bet ne visi ir skaitys šią knygą ištais, kiekvienas pasi- rinkus sau rūpimas temas. "Žur- naliste" yra išdėstyti žurnalisti- kos principai, kurių turi laikytis mūsų periodinės spaudos darbi- ninkai. Baigiu Mažvydo pras- mingu motto: Broliai, seserys, imkit mane ir skaitykit, ir taiti skaitydami permankykit!

(Redakcijos pastaba. Čia spaus- dintas dr. Jono Puzino straipsnis yra jo žodis, tartas Chicago Jau- nimo centro kavinės kultūrinėje vakaronėje š. m. balandžio 25 d. pristatant visuomenei kolektyvi- nį veikalą "Žurnalistika". Vaka- ronę rengė Lietuvių žurnalistų sąjungos Centro valdyba).

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUL

CHICAGO SAVINGS MOKA ANT PAPRASTŲ KNYGUCIŲ 5.25%
\$1,000 idėtas vieniems metams duos 6.5%
\$1,000 idėti 4 metams duos 7.5%
\$1,000 idėti 6 metams duos 7.75%

Nuosimčiai priskaitomi kas diena, išmokami kas trys mėne- siai. Kiekvienas taupytojas yra apdraustas iki \$40,000 per Fede- ralinės Valdžios Apdraudą F. S. L. I. C.

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Saulėtos dienos

DAUMANTAS ČIBAS

Dr. Henrikas Lukaševičius. VIENAS MAŽAS GYVENIMAS. Linksmi ir liūdni autobiografiniai pasakojimai. Išleido Akademinės skautijos leidykla Chicagoje, 1975 m. Leidimo 192 puslapiai. Viršelis dail. Lijolės Židonytės. Knygos kaina \$5.00, gaunama ir "Drauge".

Kaip tik šitokios knygos aš laukiau daugelį metų!

Autorius, dr. Henrikas Lukaševičius, kilęs iš istorinės Giedraičių apylinkės, mokėsis Giedraičiuose, Molėtuose, Panevėžy, studijavęs Kaune ir Vilniuje, buvęs teisėju, vos išlikęs gyvas per abi okupacijas, dar gilina studijas Vienoje ir Paryžiuje, po to emigruoja į Argentina, iš kur persikelia į J.A. Valstybes ir čia dėl kasdieninės duonos dirba įvairiausių sunkius darbus.

Visa tai autorius pasakoja taip sklandžiai ir įdomiai, jog, knyga perskaitęs, kur tik vėliau atsiverti ir vėl su lygiu malonumu iš naujo skaitai. Šitaip neatplėšiamai prieš 50 metų, kaip vaikas, skačiau Robinsoną ir Pietario Algimantą. Esu visiškai tikras, kad Lukaševičiaus atsiminimai vienodai patiks kaip jauniems, taip ir seniems. O tiems, kas mokėsi Panevėžio gimnazijoje ar Vytauto Didžiojo karo mokykloje, taip pat skautams ir studentams ši knyga daug ką gyvai primins.

Pasakotojas savo kelių dešimčių metų darbus, rūpesčius, kenčėjimus, net dažną varginimąsi dėl kitų pavadinimo mažo gyvenimo. Bet tai per daug kuklu. Kas sugeba patraukti ir su entuziazmu vertinti savo kelyje sutikus kitus lietuvius, kas sako, kad "nenoriu čia kalbėti apie dienas be saulės" (169 psl.), to gyvenimas turi būti šviesus ir gražus. Žmogus su tokia tauria širdimi dabar ne visur sutinkamas. Todėl, kai paskutinį lapą užverti, taip ir nepajunti, kaip atsidūsti: kodėl jis čia sustojė? Kodėl pasyškėjo dar penkiasdešimt puslapių?

Autoriui teko daug keliauti. Tai tikrai gerai padarė, kad išvalgiai, charakteringai aprašė, ką kur matė. O svarbiausia, tie jo įspūdžiai yra visai kitokie, negu tų keliautojų, kurie tik persikilnoja iš vieno krašto į kito krašto viešbučius. Kasdienis gyvenimas anapus patogaus viešbučio durų tokiems keliautojams dažnai atrodo skurdus, nešvarus, žiaurus, net pavojingas. Bet Lukaševičius aprašė neiškreiptai, nes keliavo ne per viešbučius.

Pabaigai leiskite truputį nukrypti.

Rašytojas Liudas Dovydenas, prieš 40 metų, redaguodamas Tėvų Žemę, kartą recenzentams davė tokį patarimą:

— Recenzijas rašykite trumpai. Kondensuotai. Visuomet atsiminkite, — ilgų recenzijų nemėgsta nei autoriai, nei skaitytojai, nes jos dažnai viską pagadiną.

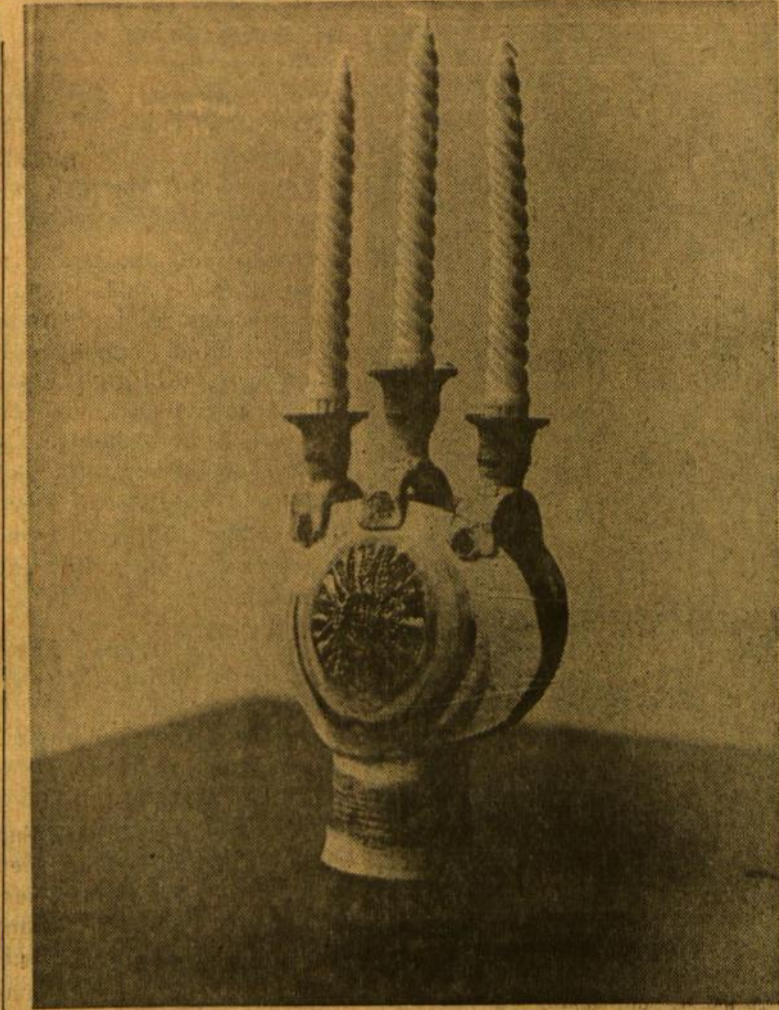
Ir po ilgų metų dedu galvą už tą gerą patarimą, nes jau ne kartą mačiau, kaip kai kurie recenzentai pakenkė knygoms. Pavyzdžiui, viską gerai įvertinęs ir pasidžiaugęs, recenzentas, kaip pas mus kažkodėl įprasta, ima liugistai ieškoti kalbos ir korektūros klaidelių ir jų tiek su mikroskopu prirankioja, jog visai lengvai sudaro įspūdį, kad knyga niekam verta. Ir kam to reikia? Kam atbaidyti būsimus knygos pirkėjus? Jei taip nori pamokyti autorius ar spaustuvės korektorių, tai parašyk laiškus jiems, o neerzink knygos mylėtojų.

Kaip kartais neatsargus recenzentas stipriai paveikia skaitytojus, priminsiu tokį atsitikimą. Prieš keliolika metų vienas gabus mūsų rašytojas parašė do-

mius seno kareivio pasakojimus vaikams. Gana autoritetingas recenzentas tą knygą pagyrė, bet kartu ir rimtai prikišo, girdi, neteisingai aprašytas velnio pasivertimas žmogum. Pagal teologiją, sako, velnias neturi teisės pasiversti. (Garbus recenzentas, matyt, užsimiršo, kad skaitė pasakas, o ne teologinę studiją).

Ir kas iš to išėjo? Po kelių metų pats rašytojas padėjo, kad visas tas leidinys dar tebeplėlyja lentynose, niekas tų knygų nepirko. Reiškia, ne vietoje įkišta abejotina pastaba nukriaudė visus: autorių, leidėją ir skaitytojus.

Grįžtu atgal prie dr. H. Lukaševičiaus atsiminimų knygos. Ir nieko daugiau neturiu pasakyti, kaip tik dar kartą pasidžiaugti, kad tokia knyga išėjo. Kas ją skaitys, pats užsidegs panašiai aprašyti savo darbus ir nuotykius. Taip ir, reikėtų. Visi dr. H. Lukaševičiaus amžininkai kaip tik šiuo metu išėina į pensiją ir turi daugiau laiko. Toji karta augo, brenė, dirbo ir kūrė atgijusioji Lietuvoje, pažino daug kitų veikėjų, pervargo abi okupacijas, perkeliavo daug kraštų, išvengė visokių pavojų. Jų pasakojimai

Petras Vaškys

Zvaidė (molis, keramika)

gali būti ne tik įdomūs, bet ir vertingi kultūros istorijai. Kai kas tokius savo atsiminimus jau yra paskelbęs net keliais tomiais, kitų atsiminimai dar tebeguli rankraščiuose. Leidžiamos žmonių monografijos. Bet

reikia daugiau ir tokių nepačių atsiminimų. Juos lengva nebrangiai atspausdinti arba perleisti per laikraščius.

Šis "Vienas mažas gyvenimas" tebūnie palaimingas paskatinimas ir kitiems rašyti.

Amazonės džiunglių romanas

Jose Eustasio Rivera. AMAZONĖS DŽIUNGLESE. Romanas. Išvertė P. Gaučys. Išleido Lietuviškos knygos klubas. Spaudė "Drauge" spaustuvė 1974 m. Kalbą žūrėjo Juozas Masilionis. Aplankas Ados Korsakaitės - Sutukvienės. Ilustracijos dail. Julio Vanzo. 356 psl. Knygos 7 psl. idėtas ir keliautų vietų žemėlapis. Knygos kaina \$6.00, gaunama "Drauge".

PRANAS RAZMINAS

mas, — tai vis artimi pačiam romanistui charakterio bruožai. Ar ne jis "jaunystėje gaudė laukinius bulius ir jodinėjo laukinius arklius"?

Išversti tokį Riverą į bet kurią kitą kalbą nėra lengvas darbas. Mūsų kalba, mūsų žodynas, nuo amžių brenęs šiaurėje, turi specifinių šiaurės tautų kalbų savumų, sunkiai priderinamų prie, sakysim, tokių ispanų kalbos įvairumų, prie jų kalbos išraiškos. Mes niekadoms negalėtumėm toli eiti su jų širdies polinkiais, nepatekę į teismo rankas. O čia dar ispano — indėno kraujo mišinys...

Romanistas nesiskubina stumti veiksma į priekį, išvesti gumos rinkėjus iš to žalio džiunglių pragaro. Juk beveik visų gumos rinkėjų likimas — žūti šiame pragare. Gumos rinkėjams yra toks įstatymas, jei valdžios atstovai teirautųsi apie darbo sąlygas ir kitką: "Niekas nesakyk! Tvirtinama, kad tas, kuris kalba — klysta; tačiau tas, kuris kalbės apie šias paslaptis, dar daugiau klys. Vyk į Limą ar į Bogotą ir ten aiškinkis, jeigu nori, kad sveiką laikytų melagiu bei šmeižiku" (231 psl.). Tačiau rinkėjus vilioja uždarbis, su kuriuo jie niekadoms nepradžiugina šeimos. Tai naujoji vergija — visados būti skolingi darbaviui. Tai mes, lietuviai, žinojome dar laisvoji tėvynė apie Brazilijon emigravusius savo brolius.

Atidėjęs į šalį romanisto plunksną, Rivera griebiasi poezijos. Štai himnas lapėjai: "Tu esi nepasitenkinimo katedra, kur nežinomi dievaičiai šneka pusbalsiu, šnabždesių kalba, žadėdami ilgą amžių imponavusių škiems medžiams..." (143 psl.). Arba: "Ak, giria, tylos žmona, vienuos ir miglos motina! Kokią pikta dvasia mane paliko belaisviu tavo žaliame kalėjime?" Arba: "Kurioje vietoje mėnilis iškels savo ramų, sidabrinį švyturį?" (143 psl.).

Pagrindinis romano veikėjas prisipažįsta: "Tuo tarpu mirusiojo atminimas mane lydėjo; ir su niekad nepergyvintu sielvartu norėjau bėgti iš laukinių ly-

gumų, kur alsuojama karininkų karščiu ir mintis skrieja ant keturkojų nugarų. Toji vaiduokliška aplinkuma silpnino mano širdį. Buvo būtina grįžti į civilizuotus kraštus, į tingumo sėtuvą, į svajones, į ramybę" (131 — 132 psl.).

Tokių ir panašių vaizdų ieškojimas, sustatinėjimas šiaurietiški skaitytojai pradeda įgristi, ypač kai jų žeriama be galo ir be krašto. Šiaurietis kūrėjas, gamtos vaizdus kurdamas, yra švelnesnis, ieškojimuose elegantiškesnis. Kai mes prie girių ir tarp girių augom, buvom prie jų prisirišę tokiais saitais, kad ir šiandien dar nesame savo jausmais nuo jų atspalaidavę. Kokia harmoninga muzika buvo mums girtos šniokštimas, medžių viršūnėmis vėjelio šiušenimas. Ir audringa diena ir naktį jautėi jos globą! Kelkti žaliaja girią? Būtu beprotybė. Giria neša ramybę, laisvę. Tačiau Rivera, šurpiai vaizduodamas Amazonės džiungles, buvo teisingas. Jos tokios ir šiandieną tebėra. O gumos rinkėjų laikais buvo dar baisesnės, ypač jiems patiems, kurie gerai žinojo, "kad augalinis juodasis aksamatas nieko nepraturtina. Girtos valdovai turi kreditus tik knygoje iš darbininkų, kurie niekad nesumoka pinigais, nebent gyvybėmis, iš indėnų, kurie nyksta, iš irklininkų, kurie išvagia tai, ką veža. Nelaisvė šitose srityse tampa amžina vergams ir savininkams: vieni ir kiti čia turi mirti" (321 psl.).

Ir taip vieni už kitus šturpesni vaizdai nepalaidžia skaitytojo. Juos bandyti atpasakoti — būtų tik savo nepajėgumą demonstruoti. Autorius sukrečiančiai piešia ne tik gamtos stichiją džiunglėse, bet ir paties žmogaus likimą menkybė. Štai kaip laukinio jaučio užmuštas žmogus ir ragais velkamas atrodo:

"Tos akys, kur jos nukrito? Kabo ant kurio krūmokšnio, ar prilipo prie sulaužytos, išuštintos kaktos, šlykščios, varvančios? Kas nutiko šiai nerangiai galvai, klastos centrai, keršto šaltiniai, blogio ir neapykantos migiai? Aš girdėjau, kaip ji brakstelėjo nuo smūgio lenkto rago, kuris išlindė priešingoje smilkinio pusėje tuo tarpu, kai sujaukta skrybėlė

1975 m. "Poezijos pavasaris Chicagoje"

Praėjusių metų pavasaryje Chicagoje Jaunimo centre surengtoji dviejų dienų poezijos šventė žada virsti kūrybinga ir spalvinga šios didžiosios lietuvių kolonijos kasmetine tradicija. Lietuvių poezijai skirtos valandos, pavadintos "Poezijos pavasaris Chicagoje" šiemet bus gegužės 30 d. (penktadienį) ir gegužės 31 (šeštadienį). Jomis bus užbaigiamas 1974-1975 metų kultūrinių vakaronių sezonas. Šios poezijos šventės organizavimo entuziastai, kaip ir pernai, yra Teresė ir Jonas Bogutai.

1975 metų "Poezijos pavasario Chicagoje" programą bus tokia.

Gegužės 30 d. (penktadienis)

Lietuvių poezija multi-media formoje. Muzikinę dalį paruošia L. Alenskas, vaizdinius iliustravimus — Teresė ir Jonas Bogutai. Lietuvių poeto kūrinis juostelėse skaityto: R. Vėžys, R. Stakauskas, J. Bradūnas, L. Alenskas, M. Eivaitė, L. Rastenytė-Lapinskienė ir E. Juodvalkytė.

Pradžią 8 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje.

Gegužės 31 d. (šeštadienis)

I dalis
Poezija deklamuoja L. Alenskas, J. Bradūnas, E. Juodvalkytė, ir kt. Rodomi video filmai poetų ir poezijos temomis.

Pradžią 5 val. popiet Jaunimo centro kavinėje.

II dalis

Poezijos vakaras. Savo kūrybą mesį tokiam išskirtiniam kultūriniam renginiui.

J. Svabaitė, L. Sutema, V. Bogutaitė, R. Vėžys, T. Pautienaitė, E. Juodvalkytė, A. Zailskaitė, M. Pakalniškytė, Ž. Bilaišytė.

Pradžią 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje.

Pradžią 5 val. popiet Jaunimo centro kavinėje.

Visi kviečiami šioje dviejų dienų poezijos šventėje dalyvauti, liudijant mūsų visuomenės dėmesį tokiam išskirtiniam kultūriniam renginiui.

ATSILYGINKITE UŽ LKB KRONIKĄ

Už knygas gautas pavieniui ar platinimui kaip galima greičiau. Pinigai reikalingi Kronikų vertimui į svetimas kalbas: ispanų, portugalų ir II dalies spausdinimui lietuvių kalba.

Kviečiame visus įsijungti į LKRS Rėmėjų eiles ir savo auka pagelbėti persekiojami Bažnyčiai Lietuvoje.

Rašyti ir aukas siųsti Rėmėjų Vyr. Valdyba, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA

DĖMESIO

siunčiančiams

DOVANAS giminėms Lietuvoje ir USSR

PODAROGIFTS, INC.

yra vienintelė firma Amerikoje, stumčianti

DOVANINIUS CERTIFIKATUS per VNIESPOSYLTORGA

Perlaidų sumos neribotos.

Be jokių tarpininkų, bankų ir t. t.

PODAROGIFTS, INC.

yra vienintelė firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimu su VNIESPOSYLTORGA.

Didelis Dovanų Išrinkimas,

įskaitant sekančių AUTOMOBILIŲ modelių:

- ZIGULI VAZ 2101
- ZIGULI VAZ 2102 — Station Wagon
- ZIGULI VAZ 2103 — Naujas Modelis
- MOSKVIC 408 — IE
- MOSKVIC 412 — IE
- MOSKVIC — Station Wagon 426, 427
- ZAPOSZHETS ZAZ — 968

Taip pat MOTOCIKLUS, SALDYTUVAUS SKALBIAMAS MASINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MASINAS, BALDUS.

Taip pat: Drabužius, medžiagas, kalinius, rankinius laikrodžius, maisto produktus ir KOOPERATYVINIUS BŪTUS

Klientų patogumui užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

488 Madison Ave., New York, N. Y. 10022

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

arba mūsų pagrindinė kontora

N. Y. 10001 — TEL.: (212) 685-4537

PODAROGIFTS, INC.

Atidaryta kasdien iki 5 val., išskyrus sekmadienius.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupnyio ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti Jums naudingi ir teityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00

Frank Zogas, President

5 1/4 %

All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632

PHONE: 254-4470

7 1/2 % 4 Years Savings Certificates Minimum \$5,000.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupsite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street Tel. PProspect 6-8998 Chicago, Illinois, 60629

Moterys, filmuotojas ir Pierrot

Los Angeles radijo valandėles (tiksliau pusvalandžio) metinis balius — koncertas (IV.26 d.) skelbime pavadintas grandioziniu. Ir teisingai. Anot sąmojingo prelato, žmonės ejo į balių kaip į atlydus.

Scenoje išsiriškavo "Išlaisvintųjų moterų" oktetas: Danutė Barauskaitė, Zenta Česnaitienė, Niuta Dobrovolskienė, Valerija Irlkienė, Dalila Mackialienė (vadovė), Inga Tumienė, Raisa Urbanienė ir Irena Zukaitytė. Prie pianino Ona Barauskienė. Tai tikrai įspūdinga šypsena, šukuosenų ir perukų puokštė. Nusizengėčiau nepaminėjęs skoningai sukirptų apdarų: tamsiai ružavų liemenių ir, lieknumą paryškinančių, ilgų, juodų suknelių. Charmant!

danginės Antanas Lebedzinskas. Vingrus operatorius, primenaš Palangos Juzę. Išlaisvintos moterys kažkodėl uždraudė save filmuoti. (Vis tas nepasitikėjimas vyrais). Todėl Antanas jamžino šokančius ir valgančius svečius. Jam, matyt, patinka imponuojantis valgymo menas. Taip dosniai kraunamų lėkščių jau seniai nesu regėjęs. Tarp visokių gardžių pėrybių puikavosi kukuiliai su kugeliu. Tegyvuoja šeimininkės!

Girdėjau, filmuotojas žada įdomesnius fragmentus paleisti, kaip čia įprasta sakyti, lietuvių oro bangomis. Kaip jis tai padarys, neišvaizduoju. Gal stebukladariškai radijo stotį pavers televizijos centru.

Būčiau užmiršęs. Paskutinėje oktetos programos dalyje ūmai, ir prarasto rofaus angelas, scenon nutūpė šiltabalsis baritonas Henrikas Paškevičius. Juoda eilute apsisaitęs, garbanotas, paslaptingas, truputį išblyškęs (à la prancūziškas Pierrot, kilniaja prasme) Henrikas užvaldė sceną. Ak, jam labai tinka dainuoti apie meilę, ypač tą, kuri niekad netrokšta artejančio ryto. Henrikas, kad ir isitvirtinęs savo romia laikysena moterų palydoje, nežinojo, ką daryti su dešine ranka. Kairė tuo tarpu pareiškė laikė mikrofoną. Stebiuosi, kaip lig šiol Paškus, su tokia glostančiu dainavimu ir malonia išvaizda, nėra tapęs iškiliausiu "krūneriu".

Be abejo, grandiozinis žmonių apsilankymas radijo parengime yra ir tautinis, ir finansinis ramstis. Garbė Stasei Pautienienei, Vladimirui Gilijui bei Povilui Jasikonui, kurie kultūringu būdu šią radiją yra atgaivinę ir pastatę ant kojų. Ir naujų vadovų — S. Paltaus, D. Kaškelienės, I. Gedimto ir kitų — globoje radijas tikriausiai gyvuos ilgus metus.

Pr. V.

Atlikėjos ne vien šypsojosi, bet ir gražiai atliko prieškarinius, nostalgija tyvuliuojančius šlagerius, vyresniesiems klausytojams pažįstamus labiau už ariją "Sirdys mergelių". Greta sėdys bičiulis estas net apsišarojo. Kai estiškai užklausi: Ko verki? Jis atsōvė: "Shut up. I am listening".

Muzikos kritikų žargonu šnekančios moterys dainavo tiksliai, niuansuotai, vis dėlto lengvai pasiekiamose vokalinėje plėkštumoje, kai kurias dainas pajaurindamos rankų judesiais ir persirikiavimais. Nedaug tetrūko iki vagneriško baleto.

Dainavimas buvo papildytas linksmu montažu apie vaikų auklėjimą, kurį paskaitė D. Mackialienė, R. Urbanienė ir I. Tumienė. Perkinimoje ir išalkusioje salėje skaitymas ne visur buvo girdimas, tad ir nesukėlė didesnio bendro juoko. Tokiomis progomis patartina sofistikuoti dialogų vengti. Labiau tiktu apčiuopiamas optinis humoras (kad ir uogienės pyrago svaidymas).

Baliaus įvykių filmavo net iš Muencheno Kalifornijon atsi-

Nuomonės ir pastabos

AR IŠ TIKRŲJŲ "BEŽDŽIONĖ"?

Taip jau kartais susideda aplinkybės, kad ir dėl beždžionės-beždžionės tenka pakovoti.

Kai Draugas kultūros priede paskelbė A. Nakō "reiklesnio skaitytojo" įspūdius apie Sventaragio II tomą (28-III-75), aš parašiau laišką Redakcijai, pasisakymas dėl vieno kito žodžio, kuriuos paminėjo recenzentas ir tarp kit ko pavartodamas žodį beždžionė. Redakcija pridėjo prierasą, pastebėdama, kad reikia rašyti beždžionė, o ne beždžionė.

Man tai buvo nemenka staigmena, nes aš, kaip ir daug kas, visada rašiau beždžionė. Mano amžino atnaminimo motina, šimtanuosimtinė kaimietė, visada tardavo beždžionė (o juk sakoma, kad iš kaimo žmonių reikia mokytis lietuvių kalbos!). Andai skaitau Dirvoje: str. autorius sako: Gana beždžionauti! Prieš 30 m. išleistoje savo novelių knygoje rašiau beždžionė, ir joks kalbos mokovas manęs ne-taisė.

Pagalios nutariau pažvelgti į didįjį Akademinių Lietuvių Kalbos žodyną, kuriame duodamos abi versijos: beždžionė, beždžionė, beždžionauti ir beždžionė, beždžionauti (I tomas, 792 psl.). Atseit, to padaro vardas dar "tebeplankioja" tarp abiejų garsų, be abejo, taip pat kaip ir drumzlinas ir drumzlinas. Aišku, surastum panašių žodžių ir daugiau.

Tad kultūrinio priedo kalbinė erudicija šįkart gal ir nebuvo reikalinga. Vyt. Alantas

Red. prierasas. Teigimas, kad iš motinų ir šimtanuosimtinių kaimiečių reikia mokytis kalbos, toli gražu nėra jau toks visuotinis. Kitaip iš lietuvių kalbos vargu ar būtų buvę išguita visokios "peklos", "dūšios" ir panašios vertės žodžiai, kuriuos vyresniųjų motinos ir senelės kasdien vartodavo. Tiesa, anamė keliolikos tomų akademiniame "Lietuvių kalbos žodyne" galima rasti ne tik "peklos" ir "dūšias, tegu ir kryžiukais pažymėtas, bet ir įvairias tarmybes bei kitokius žodžių išskirtinumus. Tik tai nereiškia, kad visa tai galima naudoti bendrinėje šiu laikų kalboje. Didysis žodynas yra mokslinis lietuvių kalbos aruodas, rodąs kaip lietuviškai kalbančių lūpose ta kalba skamba ne tik dabartyje, bet ir amžių slinkyje, įvairiose tarmėse ir formose. Tai aruodas mokslininkui, tam tikrais atvejais ir grožinei literatūrai. Replikoje A. Nakui Vytautas Alantas sako, kad naudojiesis "Dabartinės lietuvių kalbos žodynu". Tai šis žodynas ir yra pats tikras bendrinės, susišiojimiui šiandien naudojamos lietuvių kalbos šaltinis. Jame bendriniam vartojimui teikiamas žodis tik "beždžionė", lygiai kaip ir prof. Pr. Skardžiaus "Lietuvių kalbos vadove" bendram vartojimui duodamas irgi tik "beždžionė".

Labai atsiprašome, bet ir šį kartą gautąjį laišką drįstame pakoreguoti, nurodydami, kad "kit ko" reikia rašyti kartu: kitko.

Poezijos pavasarių Chicagoje iniciatorė Teresė Paudienė-Bogutienė skaito savo poeziją pernyktėse lietuvių poezijos dienos Chicagoje. Šių metų "Poezijos pavasarių Chicagoje" Jaunimo centre įvyks gegužės 30-31 d. Ir šiemet jo organizavimu rūpinasi Teresė ir Jonas Bogutai.

Norom nenorom

APIE IŠDAIGAS SU KALBA

Tiesiog nepatogu barti išsivijos laikraščius dėl kalbos nevaityvumo. Mūsų spauda, ypač parapiškieji laikraščiai, mina vargo takus. Ekonomiška jie niekad nesuduria galo su galu. Leidimo išlaidos kasmet didėja. Stinga bendradarbių. Juo labiau korektorių. Dažnai ant savo pečių viską veža vienas leidėjas — redaktorius — stilistas, imdamasis ir rankraščių peržiūros, ir parašymo, ir surinkimo, ir koregavimo, ir galų gale išplatavimo. Tai prometėjškas darbas.

Todėl prikišti, kad vienur ar kitur trūksta nosinės, kad nėra brūkšnelio ant u ilgosios, kad žodyje daugiau raidžių, negu reikia, kad pavardės iškraipytos, kad sintaksė žiauriai šlubuoja ir t. t.,

yra netaktiška. Žmonės šiais laikais skaito paskubomis ir labai paviršutiniškai (išskyrus sąskaitas): niekas stilistinių "plonybių" nepastebi, o jei pastebi, tai tyli kaip geras ir taikus kaimynas. Visiems, be to, labiau rūpi žinios ir faktai.

Pedantiški lietuvių kalbos mylėtojai tegu patys sąmonėje susirašo nosines, brūkšnius, kablelius, tegu gražiai susirikuoja sakymo dalis. Jie, mat, estetai. Normalus skaitytojas puikiai supras, kad antraštė "Visiems lietuviams žinotini dalykai" reikia skaityti "žinotini dalykai". O "brangių akmenų paroda" iš tikrųjų yra brangakmenių paroda (kol kas, nežūrint visokio kainų kilimo, laukuose randami akme-

nėliai nėra itin brangūs). Būtų pravartu nurodyti, kaip vieno, pastoviai siuntinėjamo, dvisavaitinio laikraščelio (gilio-mis mintimis nuolat pasodrinto) skaitytojai turi išsiversti kai kuriuos žodžius bei išsireikškimus.

Būtent: "ambizija", skaito "ambicija"; "vieną reikšmingiausių įvykių", skaito "reikšmingiausia"; "suvažiuoja iš plačiųjų Kalifornijos padėčių", supranta "suvažiuoja iš įvairių ar tolimu ... vietovių"; "rengiamos individualės... parodos", skaito "individualios"; "sąryšyje su Lietuvių Diena bus leidžiama laimėti", supranta "tą dieną bus galima laimėti".

Toliau: "Turėsime speciales pamaldas", skaito "specialias" arba "ypatingas". "... kad Dievas pasigailėtų mūsų brolių ir pagreitintų jų laisvės dienas", supranta "priartintų jų išlaisvinimą". "Namas Silverlake rajone su trimis miegamais ir 1¼ voniomis" (tokio namo niekas nepirks, nes vienai voniai trūksta vieno ketvirtadali). "... ligonį lanko, pamaitina ir pavažiuoja", supranta "pavežioja".

Nemanau, kad panašūs kalbos praeivimai ypatingai dirgina mūsų tolerantišką sąmonę. Juk tai tik mažmožiai. Visi žino, kad ilgas gyvenimas svetur pakirto kalbos nuovoka: berašant sunku susigaudyti kur kas kaip. O lietuvių sintaksė (kad ją trimital), su visokiais dalyviais, padalyviais, pusedalyviais, yra baisiai keblai. Minėtame leidinyje nesiraukydamas skaitau rimta patarimą: "Planuodami vestis, nedaryti jokių sprendimų nepasitarus su..." Ko man jaudintis. Vestis nemanau. Jaunesni žmonės, numatę vestis, tikriausiai

nedarys jokių sprendimų, nepasitarę su..."

Kai kur teksto kalbinės išdai-gos turį net humoro kibirkštį. Skaitai kartais kaip Pulgio And-riušio feljetoną. Pavyzdžiui, prie padėkos laikraščelio rėmėjams yra prierasas: "Prašom ir kiti mūsų spaudos neužmiršti". Kitur rašoma: "Dalyvaus Jūros Skautų Parapijos Salėje Rengiamame Baliuje". (Atseit, jūros skautai turi savo vardo parapiją).

Būna dviprasmiškų sakinių, susijusių su labai svarbaus pobū-džio politika. Štai aktualus paska-tinimas lietuviams: "Rašykite laiškus prezidentui ir Kissingeriui, kad nepripažintų Lietuvos okupacijos bolševikams". Šitame sakinyje, rodos, viskas tvarkoj. Bet kaip suprasti tą "nepripažin-tų okupacijos bolševikams"? Tą naudinginką? Būtume linkę skai-

tyti: "...kad nepripažintų Lietuvos okupacijos". Taškas. Arba: "... kad nepripažintų bolševikinės Lietuvos okupacijos".

Tačiau politinius išsireiški-mus geriau palikti šios srities ži-novams. Jie patys geriau žino, kaip formuluoti aukštiesiems pa-reigūnams skiriamus raštus.

Pabaigai noriu dar pridėti mi-nėto laikraščelio gana įtaigų žū-kį: "Kas Lietuvių Zinių Neska-i-to, Tas Nieko Nežino".

Pr. Visvydas

Anatolijus Kairys
KARŪNA
Istorinė trilogija
Mindaugo epocha

Tinka vadinoti, skaityti ir deklamuoti mokyklose, susirinkimuose, parengimuose, minėjimuose. Viso trilogijoje yra 9 veiksmai, 27 pavėksiai, prologas ir epilogas, 320 pusl. Kietais viršeliais su apianku, didelio formato, gražiai išleista. Tai vertinga dovana atostogų, mokslo baigimo ar bet kuria kita proga.

Kaina \$6.50 įskaitant ir persiuntimą. Užsakyti —
L. DIALOGAS, 4304 West 55th St.,
Chicago, Ill. 60632

LAIMĖSITE

Jei šiuo metu atvažiuosite į Florida. Prie okeano, su privačiu plaukimo baseinu ir visais patogumais. Jūs galite gauti gražius apartamentus arba kambarius tikrai už trečdali normalios kainos. Kreipkitės į

TOWN AND SURF APTS.
9024 Collins Ave.
SURFSIDE
(Miami Beach), Fla. 33154
Arba skambinkite vakarais
B. SERGAUCIUI (305) 672-4903

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS,
ADDING MACHINES
AND CHECKWRITERS

NAUJOS — NAUDOTOS
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas

5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir taisyimas

2646 W. 69th St., Tel. REpublic 7-1941

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO
Kaina nuo \$739.00

DAR YRA VIETŲ

birželio 11	liepos 16 (Dainų šventė)
birželio 25	liepos 18
birželio 30	rugpjūčio 20
rugpjūčio 3	lapkričio 21
rugpjūčio 19	gruodžio 19

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokėsiu: pav., vykstantiems iš Chicago \$119.00, Clevelando \$4.00, Detroito \$4.00 daugiau

Patartina registruotis iš anksto — vietų skaičius ribotas.
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į:
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P.O. Box 116
So. Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764
Savininkė: ALDONA ADOMONIENE
Air fares subject to Government approval.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA
Autorius LEONARDAS SIMUTIS

Veikalas, kuriame pavaizduota tūkstančiai veikėjų ir veidų tekste bei iliustracijose, aprašyti Amerikos lietuvių rūpesčiai savo tėvų kraštui Amerikos ir tarptautinių įvykių fone. Skaitydamas rasai savę, savo brolių, tėvą, dėdę, kaimyną ar Sibiro kenčiančio vrollio ar sesers lietuvių balsą.

Knyga gaunama DRAUGE, pas ALT skyrių valdybas arba ALT Centro įstaigoje, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6900. Kaina \$10.00

PROGRESS

Yes, Progress has always been the goal of Standard Federal Savings, and we have proven that with our steady Financial Growth

In keeping with our goals and to serve you, the people who have helped us attain our position as one of the leading financial centers of the Southwest side, we are now offering a 7¾% per annum, 6 year, \$1000 minimum certificate account.

All Standard Federal certificates are issued in minimum amounts of \$1,000. Your savings in either a passbook or certificate account are insured up to \$40,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

For over 65 years, Standard Federal Savings has been the financial center of Chicago's Southwest side serving people with integrity, faith and trust. Stop in today and open the account of your choice, insuring the progress of your financial goals.

7¾% Yearly	CERTIFICATE ACCOUNTS * 6 Year Maturity YIELD INCREASE TO 8.1% on interest accumulated for 1 year	6½% Yearly	CERTIFICATE ACCOUNTS * 3 Year Maturity YIELD INCREASE TO 6.8% on interest accumulated for 1 year
7½% Yearly	CERTIFICATE ACCOUNTS * 4 Year Maturity YIELD INCREASE TO 7.9% on interest accumulated for 1 year	5¾% Yearly	CERTIFICATE ACCOUNTS * 90 Day Maturity YIELD INCREASE TO 6.0% on interest accumulated for 1 year
6¾% Yearly	CERTIFICATE ACCOUNTS * 30 Month Maturity YIELD INCREASE TO 7.0% on interest accumulated for 1 year	5¼%	PASSBOOK SAVINGS * Interest Paid To Date Of Withdrawal YIELD INCREASE TO 5.8% on interest accumulated for 1 year

Your savings in either a Standard Federal passbook or certificate account are insured up to \$40,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation.
* All certificates are issued in minimum amounts of \$1,000. A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 347-1140

Monday, Tuesday, Thursday,
Friday - 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday - 9 a.m. to noon
Wednesday - No Business Transacted

Kultūrinė kronika

Žmonės ir temos Lituanistikos instituto suvažiavime

LIETUVIŲ KALBOTYRA
LITUANISTIKOS INSTITUTO
SUVAŽIAVIME, CLEVELANDE

Sekmadienį, gegužės 18 d., 1:00-3:00 val. bus viešas kalbotyros mokslinis posėdis, pirmininkaujamas Leonardo Dambriūno iš Washingtono. Dr. William R. Schmalstieg, Pensilvanijos valstybinio universiteto profesorius, lietuviškai skaitys temą: "Priešpriešingai palatizacija prieš priešpriešingai balsius baltų kalbose, specialiai atsižvelgiant į prūsų kalbą". Prelegentas yra Lituanistikos instituto narys, studijavęs slavų ir baltų kalbas Minnesotos ir Columbijos, N. Y., universitetuose, disertaciją parengęs Pensilvanijos u-te pas profesorius Vinca Krėvę, Alfredą Senną ir Antaną Salį, gavo Ph. D. laipsnį 1956 m. Jo disertacija liuanistinė: Slavic borrowings in Lithuanian. Dr. Schmalstieg yra paskelbęs kelias dešimtis studijų baltų ir slavų kalbotyros klausimais. Jo drauge su Klimu ir Dambriūnu parašyta knyga "Introduction to Modern Lithuanian" išleista pakartotinomis leidimais Šalia tarptautinių mokslinių konferencijų, yra skaitęs paskaitų lietuvių suvažiavimuose.

Dr. Antanas Klimas, Rochesterio univ. profesorius, panagrinės baltų ir slavų kalbų santykių tyrinėjimus nuo 1970 iki 1975 metų. Prelegentas buvo pradėjęs studijas Kaune, tęsė Hamburge ir Amerikoje, Ph. D. laipsnį gavo 1956 m. Pensilvanijos u-te. Kaip ir jo kolega prof. Schmalstiegas, dr. Klimas yra buvęs mirtųjų Lietuvos profesorių daktarantas. Be minėtosios "Introduction" knygos, parašė kartu su dr. Schmalstiegiu "Lithuanian Reader for Self-Instruction" ir "Lithuanian-English Glossary of Linguistic Terminology". Dalyvauja tarptautiniuose kalbininkų kongresuose su paskaitomis, skelbia studijas specialiuose žurnaluose, rašo lietuvių žurnalams, redaguoja "Lituanus". JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys.

Kalbotyros sesija bus užbaigta kalbininko lituanisto Leonardo Dambriūno paskaita: "Bendrinės kalbos raida per pastarąjį pusimtį metų". Baigęs V. D. universitete. Parašė "Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektus" ir kitas dvi knygas, eilę studijinių straipsnių įvairių suvažiavimų darbuose, ir periodikoje. Redagavo "Gimtają Kalbą" Lietuvoje ir Amerikoje. Rašo ir bendraisiais kultūriniais klausimais mūsų spaudoje. Lituanistikos instituto kalbos skyriaus vedėjas.

Suvažiavimas vyks Clevelando, Ohio, Lietuvių Namuose. Kviečiama visuomenė.

Rašytojas Antanas Valčiulaitis Lituanistikos instituto suvažiavime gegužės 17 d. Clevelande skaitys paskaitą, nagrinėdamas vysk. Motiejų Valančiaus raštų stilių, minint 100 metų sukaktį nuo Valančiaus mirties.

VYSKUPAS VALANČIUS IR
DAILININKAS ČIURLIONIS
LITUANISTIKOS INSTITUTO
SUVAŽIAVIME

Abiejų didžiųjų šimtmetės sukaktys — Valančiaus mirties ir Čiurlionio gimimo — bus kukliai atžymėtos specialiomis paskaitomis. Mokslinė suvažiavimo programa bus pradėta šeštadienį, gegužės 17-tą, istoriko Vinco Trumpos paskaita apie Motiejus Valančiaus nuopelnus Lietuvos istoriografijai. Tos pačios dienos popietėje rašytojas Antanas Valčiulaitis nagrinės Valančiaus raštų stilių. Paskutinė Lituanistikos suvažiavimo paskaita sekmadienį, gegužės 18-tą 100 metų skiriamam Mikalojui Čiurlioniui. Apie jo dailės bruožus kalbės dailininkas Antanas Tamošaitis, pailiustruodamas savo paskaitą skaidrėmis.

Suvažiavimas vyks Clevelando, Ohio, Lietuvių namuose. Kviečiama visuomenė.

Istorikas Vincas Trumpa Lituanistikos instituto suvažiavime, Clevelande, gegužės 17 d. skaitys paskaitą apie vysk. Motiejų Valančių ryšius su jo mirties 100 metų sukaktimi.

ROMANO, DRAMOS IR
NOVELĖS KONKURSAUS
VALANČIAUS TEMA

Lietuvių Rašytojų draugija skelbia vysk. Motiejus Valančiaus tema romano, dramos, novelės konkursą ir tuo atžymi jo mirties 100 metų sukaktį.

Romanas — 1000 dol. premija. Parašyti mašinėle mažiausiai 200 pusl. romanas, kuriame atspindėtų vysk. M. Valančiaus veiks ir jo reikšmė lietuvių tautai.

Drama — 500 dol. premija. Ji gali vaizduoti vieną vysk. Valančiaus gyvenimo iškarpa, kuri iškeltų jo asmenybę, jo reikšmę lietuvių tautai. Drama turi būti pritaikyta mūsų teatro sąlygom, maždaug per 2 val. suvaidinama.

Novelė — 250 dol. premija. Ji gali vaizduoti vieną vysk. Valančiaus gyvenimo momentą, kuris išreikštų jo idėjas. Novelės ilgis 20-35 puslapiai (ne ilgesnė).

Terminas. Visi kūriniai turi pasiekti Lietuvių rašytojų draugijos nurodytą adresą iki 1976 kovo 31.

Adresuoti: Vysk. Valančiaus Konkursas, c/o Kultūros židynis, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., 11207.

Pasirašoma slapyvardžiu. Atskirame voke, ant kurio buvo užrašytas slapyvardis, reikia įrašyti vardą, pavardę, adresą, telefoną.

Kūriniams įvertinti bus sudaryta komisija. Jos sudėtis bus paskelbta spaudoje.

Premijos mecenatas — dr. Jonas Lenkaitis, Patrijos leidyklos savininkas, buvęs Vilniaus filharmonijos direktorius, Vilniaus operos organizatorius ir

Kalbininkas Leonardas Dambriūnas, pirmininkaus kalbotyros mokslinio posėdžio gegužės 18 d. Lituanistikos instituto suvažiavime, Clevelande.

direktorių, lietuviškos kultūros puoselėtojų ir rėmėjų.

PASKIRTOS PULITZER
PREMIJOS

Garsias JAV-se Pulitzer premijas, globojamas Columbia universiteto, šiemet laimėjo: beletristikos — Michael Shaara už "The Killer Angels", dramos — Edward Albee už "Seascape", istorijos — Dumas Malone už "Jefferson and His Time", biografijos — Robert Caro už "The Power Broker, Robert Moses and the Fall of New York", poezijos — Gary Snyder — už "Turtle Island", tikrovės raštų — Annie Dillard už "Pilgrim at Tinker Creek", muzikos — Dominick Argento už "From the Diary of Virginia Woolf".

MENULIO UŽTEMMAS

Labai patogiu laiku, šeštadienio vakare, š. m. gegužės 24 d. įvyks visiškasis mėnulio užtemimas. Rytinio Amerikos pakraščio vasaros laiku žemės pusiausėšė mėnulis palies 10 val. 59 min. vakaro. Šis momentas nebus labai ryškus ir sunkiai pastebimas. Jau lengviau pastebėti, kai mėnulio kraštas paliečia patį šėšėlį. Tai įvyks 12 val. nakties. Mėnulis visai užtemdytas bus 1 val. 3 min. nakties ir užtemimo vidurį pasieks 1 val. 48 min. Totalumas baigsis 2 val. 33 min., iš šešėlio išsilaisvins 3 val. 38 min., o iš pusiausėšėlio — 4 val. 38 min. ryto. Chicagoje visa tai įvyks viena valanda anksčiau, o kaliforniečiams trim valandom anksčiau. Kiekvienam atveju entuziastams, norintiems nuosekliai visą užtemimo eigą stebėti, teks naktelės nemiegoti, arba tik pusę nakties į mėnulį spoksoti, žiūrint, kurioj laiko zonoj entuziastas gyvena.

BERN. SHAW ATGIMSTA
CHICAGOJE

Talentingas britų dramaturgas George Bernard Shaw sukūrė platesnio susidomėjimo susilaukusią dramą "Pygmalion", pagal kurią sukurtas ir filmas. Pigmalijonas buvo 1937 m. pastatytas ir Kauno teatre, režisuojant K. Glinskui.

Paskutiniu metu pasaulyje labiau žinoma pagal tą dramą sudaryta operetė "My Fair Lady". Čia vaizduojama gėlių pardavėja miesto gatvėse — Eliza, kuria susidomi kalbininkas ir ryžtasi jos vulgarą kalbą ir grubią elgseną perkeisti į ryšką, elegantišką. Sunkų darbą vainikuoja laimėjimas, besibaigias sutuoktynių suartėjimu.

Dabar ši operetė statoma Candlelight Dinner Playhouse teatre. Talentingas režisierius W. Pullinsi padaręs ją labai gvy. Komp. Loewe sukūręs skambia muziką. Tam jis pajėgus — nuo 5 m. amžiaus jau buvo pianistas. Kalbininką vaidina St. Arlen, žinomas filmuose ir profesionalų teatruose; jis vadovavo Paryžiaus išlaisvinimo 20 m. sukakties iškilmėms Concorde aikštėje. Savo balsu, vaidyba ir išvaizda patraukli Elizos vaidmeny Paulą Scrofano, Northwestern universiteto auklėtinė. Komišką jos tėvo vaidmenį sukūręs R. Weil, pasižymėjęs 72-se dokumentinio-

se filmuose. Yra ir keletas kitų pirmaujančių aktorių, atėjusių iš televizijos, aukštųjų mokyklų. Gausu dainų, baletinių šokių.

Spektaklio pasižiūrėti atvyksta ekskursijos net iš kitų valstijų. J. Pr.

ATRASTI NAUJI HAYDNO
KŪRINIAI

Vienos miesto bibliotekoje atrasti du Josef Haydno ankstybojo laikotarpio kūriniai, kurie iki šiol buvo nežinomi. Vienas — "Orlando Palatine", kitas — "La Vera Costanza", abu vadinamos arietės iš Haydno operų Bratislavos teatrui 1786 m.

NAUJA DJILO KNYGA

Jugoslavijos disidentų Milovano Djilas politinių raštų, literatūrinių ir biografinių esays, poezijos ir novelių rinkinys, kurį suredavo Michael ir Deborah Milenkovitch, išėjo angli kalba: "Parts of a Lifetime". Išleido Harourt Brace Jovanovich. Kaina 15 dol.

Dail. Antanas Tamošaitis skaitys paskaitą apie M. K. Čiurlionį Lituanistikos instituto suvažiavime gegužės 18 d. Clevelande, minint Čiurlionio gimimo 100 m. sukaktį. Nuotr. V. Mažello

SUSIKAUPIMO DIENOMS

JAV-se gana gausiai leidžiama religinių veikalų. Vienas iš naujesnių yra "Retreat Resources", vol. I (išleido Paulist Press, 1975 m. 181 psl. 9 dol. 95 ct.). Tai pranciškono M. J. Smith suredaguotoji medžiaga kunigų ir vienuolių rekolekcijoms. Red. Smith yra Dvasinio ugdymo centro direktorius Indianapolis Ind., diplomuotas psichologas, taigi turi plačią teologinių ir psichologinių mokslų

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ODELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. E. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

7 3/4 %	6 1/2 %	5 1/4 %
Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000	Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000	Mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami kas 3 mėnesiai.

VALANDOS: SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta ANTRAD. ir PENKTAD. — 9 v. r. iki 5 v. vak. PIRMD. ir KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 8 v. v.

Filmų įvairumai

Meilė iš pirmo žvilgsnio

STASE SEMENIENE

Prancūzų režisierius Claude Lelouch "AND NOW MY LOVE" spalvotas filmas buvo pašieptas ir mėgintas nušvilpti 1974 m. Cannes filmų festivaly. Jo originalus prancūziškas pavadinimas yra TOUTE UNE VIE. Laisvai verčiant, reikštų viskas vienam amžiuje. Prancūziški antraštė turi pagrindą, nes filmo pasakojimas sudėstytas iš atskirų kelstų sutapimų, pradėdant nuo filmavimo aparato išradimo, nuo jos ir jo susitikimo ligi, pagaliau, to, kad likimas įsodina vyrą ir moterį į 747 lėktuvą, skrendantį iš Paryžiaus į New Yorką, kad jiedu surastų laimę šiandieniniame "naujame pasauly". Kitais žodžiais tariant, žmonių gyvenamame amžiuje yra tie maži įvykiai, kurie nepakeičiamai veda į katastrofą ir meilę iš pirmo žvilgsnio.

Šis filmas neišvengiamai bus lyginamas su Lelouch garsiaja meilės istorija "A Man and a Woman". Ir gal šio naujojo nenaudot. Nors dabartinis filmas yra pakankamai pramoginis, tačiau neprilygsta savo kokybe anam suminėtam. Vargiai ar šį galima ir pavadinti tikra me-

lės istorija, nors reklamuojama "meilė iš pirmo žvilgsnio".

Pabaiga yra aiškiai pramatoma, bet tai nekenkia filmui. Negalima šio filmo traktuoti visiškai rimtai. Per daug jame yra abejotinių prasimanyimų.

Mergina — Sarah (Marthe Keller suvaidinta) yra tūringa, išlepinta žydaitė, kuri bandė nusižudyti, nusivilyusi gyvenimu, vyrais, vedobonis ir kuri ieško tikros meilės. Bando laimėti tėvo pramonėje ir rašo autobiografiją.

Vyrukas — Simon (Andre Dussollier) jaunystėje buvo vagis/ukas, bandė uždirbti pinigų, sukdamas pornografinį filmą, vėliau — komercinius skelbimų filmus ir pagaliau — filmų gamintojas. Svajuoja pastatyti premijuotą filmą.

Aišku, kad Simono svajojamasis filmas, pasirodo, esąs šis, kurį mes stebime — save užtikrinantis, pusiau autobiografinis bandymas parodyti jauną režisierių, sukantį filmą apie save.

Filme yra pilna kronikinių ir kitokių filmų, grįžimų į praeitį, ašės nostalgijos, mėginant romantišką

likimą sujungti su visa modernių laikų istorija — nuo Hitlerio iškilimo ir žlugimo iki Marilyn Monroe mirties.

Kartkartėmis filmas truputį kvalokas, bet daugiausia linksmas, per kraštus besiliejas pramoga ir atetiš viltimi. Filmas yra puojanti ir patraukianti prancūzų fatalizmo riekė.

Vjaas aktorių kolektyvas gerai parinktas, Martha Keller, graži ir talentinga aktorė, įsigyvena į savo rolę. Dussollier yra smalkšdial gražios išvaizdos ir vyriškias, su labai prasm'nga veido šraiška. Prancūzų populiarusis dailininkas Gilbert Beccard vaidina pats save.

Filmas suaugusiems, janesni, kaip 17 m. turi būti su tėvų ar globėjų palyda.

Radio Programa

seniausia Lietuvių Radio Programą Naujojo Anglijo štotes WLYN 1360 banga veiks sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduoama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, lainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznis reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei žvany krautuovę. 507 E Broadway St. Boston, Mass. Telefonas AN 5-6488. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

Laidotuvių direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SOUTH WESTERN AVENUE
TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYNS MODERNISKOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09
AIKSTE AUTOMOBILLAMS STATYTI

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktoriniai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMIS
TRYNS MODERNIOS KOPLYCIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 o LA 3 9857
1605 07 South Hermitage Avenue
Telefonas VArds 7 174

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
4307 S. LITUANICA AVE. Tel. VArds 7-840

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-687
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1212
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-857

POVILAS J. RIDIKAS
4354 S. HALSTED STREET Tel. VArds 7-191

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. VArds 7-1138-38

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-100

REDAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 S. TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629, TELEF. 925-5938

GIEDRININKES PASTATĖ AMŽINĄ PAMINKLĄ GALDIKIENEI

Giedrininkų iniciatyva, triūsų ir lėšomis buvo pastatytas kultūrinis amžinas paminklas didžiai lietuvei, nusipelnusiai visuomenininkei Magdalenai Draugelytei-Galdikienei.

Gegužės 3 d. Jaunimo centro išpuoštoje kavinėje Chicagoje buvo iškilmingas filmo apie M. Galdikiene pristatymas.

Giedrininkų pirm. Emilija Vilimaitė trumpu žodžiu, pradėjo iškilmes, pakviesdama filmo pristatymo komisijos pirmininkę ir iniciatorę Emiliją Paliokiene praveisti šį kultūrinį rengimą.

Izabelė Blaudžiūnaitė - Motekaitienė, buv. Lietuvos operos solistė, žinoma Chicagos muzikė, buv. N. Vaidilutės redaktorė, skaitė paskaitą "Magdalena Draugelytė - Galdikiene — žemėje kuriamo gėrio imperijos vadovė". Išsamiai ir rimtai paruošta paskaita — įstisa studija sudomino klausytojus. Prelegentė apėmė Magdalenos laikystę, mokyklos bei studijų laikus, jos visuomeninę veiklą, vėliau tremtį ir įsikūrimą JAV-ėse.

Viešnia iš Bostono, giedrininkė Marija Lūšienė sveikino kor-

porantes ir dalyvaujančius pristatyme. Ji pasidžiaugė besigėrdama giedrininkų didžiu darbu, kad jos pastatė žymiausiai neusipratusios Lietuvos visuomenininkei Magdalenai Galdikienei istorinį paminklą — įamžino ją filme. Mūsų jaunajai kartai paliks ne tik jos gyvas vaizdas, bet svarus žodis, o šalia jos gausių darbų, galės pamatyti ją, lyg gyvą, ekrane. Džiugu, kad tas paminklas pastatytas šiais — 1975 m. — kuriuos JAV prezidentas Gerald Ford paskelbė JAV moterų metais.

Filmas tesėsi 12 min. gyvai — nenuobodžiai, spalvingas ir meniškai žavėjo žiūrovus įpintais Putnamo apylinkių gamtos nuotaikingais vaizdais. Be solenizantės, filme susirinkusieji regėjo gerai pažįstamas ir pasižymėjusias lietuvių visuomenės moteris — dr. Oną Labanuskaitę ir seserį Augustą — Apoloniją Sereikytę.

Filmą susuko, suredagavo ir paruošė Lietuvių foto archyvo vadovas kun. Algimantas Kezys, SJ, ir jį parodė pristatymam susirinkusiai publikai.

Priedo buvo parodytas ir anks-

Magdalena Draugelytė-Galdikiene Nuotr. V. Mažello

čiau kun. Gersio susuktas filmas apie mūsų garsųjį dailininką Adomą Galdiką.

Neelinis kultūrinis rengimas baigtas vaišėmis — kavute.

Filmo mecenatės — Ateitininkų Korpl. Giedros vyresniųjų (visuomenininkų ir kultūrininkų) būrys.

PAGERBĖ LIETUVAITĖ

IMMIGRANTS' SERVICE LEAGUE OF THE TRAVELERS AID OF THE METROPOLITAN CHICAGO metinėse iškilmėse — vakarienėje trečiadienį, gegužės 7 d., Pick Congress viešbutyje pagerbė lietuvių Mariją Krauchuniene, įteikiant jai specialų pažymėjimą. Tai didžiai vertinamas pripažinimas ipilietintiems Amerikos gyventojams, kurie yra padarę nemažą įnašą visuomeninėje veikloje. Vakarieniškas metu John Callaway pasikalbėjimas su Marija Krauchuniene buvo perduotas 11 kanalo televizijoje.

Marija Krauchuniene baigė pedagogikos mokslą Lietuvoje, studijavo Muenchene ir vėliau universitetą Chicagoje, kur gavo diplomą. Visada besidominti

mokyklų padėtimi, pirmininkavo tėvų ir mokytojų organizacijai (PTA) Barry mokykloje; septynerius metus pirmininkavo Lietuvių moterų federacijos Chicagos klubui; steigėja — pirmoji pirmininkė Balzeko lietuvių kultūros muziejaus moterų vieneto, narė ir buv. sekretorė SLA 134-je moterų kuopoje; Chicagos lietuvių moterų klubo narė. Daug pasidaravo, ruošiant lietuvių tautodailės parodėles, skaitė paskaitas apie Lietuvą įvairioms organizacijoms, universitetuose ir aukštesnėse mokyklose. Immigrants Service League praityje pagerbė velionį Leonardą Šimutį ir Stasį Piežą; M. Krauchuniene yra trečioji ir — pirmoji lietuvių moteris.

APIE TAURIJŲ ŽMONIŲ MOTINAS

Vieno moksleivio albumėlyje skaičiau šiuos jautrius žodžius:

Ir kas atjaus tavas mintis, Tik karšta motinos širdis.

Prąėjo nuo to jau gal apie pusšimtis metų, o tie žodžiai taip gyvai stovi akyse ir širdyje, gal dar labiau gyvenimo patirties sustiprinti.

Motina yra pirmoji vaiko auklėtoja, mokytoja, mylėtoja. Šv. Jonas Vianney skelbdavo:

— Dorybė taip lengvai iš motinos širdies pereina į vaikų širdį.

Didžiojo kompozitoriaus Beethoveno tėvas buvo karališkojo dvaro dainininkas, išlavintas žmogus, tačiau abejotino charakterio. Jo motina buvo buvusioji tarnaitė, bet labai taurios sielos moteris. Ji savo sūniui įkvėpė tas savybes, kurios sudarė galimybes jo genijui kūrybiškai reikštis.

Šv. Augustinas, kurį motinos budėjimai ir maldos pakėlė iš pernelyg laisvo gyvenimo, taip aptarė savo motinos įtaką:

— Aš tapau, Viešpatie, Tavo tarnu, nes būvau sūnus Tau ištikimai tarnavusios. Kuo aš dabar esu, tai mano motinos dorybių ir jos maldų dėka.

Šv. Teresėlė, plačiai žinoma kaip Mažoji Gėlėlė, toks švelnus buvo jos būdas, ta didžioji naujųjų laikų šventoji abudu tėvu mylėjo gilia meile, apie motiną ir tėvą atsiliepdama:

— Jeigu ne mano tėvu gerumas, aš galėjau įklimpti į didelius blogumus.

Didysis pasaulio geradarys šv. Jonas Don Bosco, kuris tūkstančius jaunų sielų ir kūnų yra išvedęs iš gyvenimo dumblių, turėjo gerą padėjėją — savo motiną. Ji savo rankomis padėjo pasišventusiam sūniui maitinti ir apmęgti jo globojamus Italijos neturtėlius jaunuolius.

Pijus X, tas ypatingo taurumo vyras, liko našlitis, anksti mirus tėvui. Matydamas į kokį vargą patenka jo motina, jis pasisiūlė jau nutraukti mokslą, pasiilkti

namuose ir jai padėti. Tačiau to šventoji motina prabilo:

— Ne, jei Dievas nori, kad tu taptumei kunigu, tai važiuok. Dievas mumis pasirūpins.

Kai jis tapo vyskupu, lyg norėdamas motulę pradžiuginti, parodė jai savo vyskupišką žiedą. Motina juo gėrėjosi, bet po valandėlės pakėlė savo raukšlėtą, darbo išvargintą ranką, parodė savo vedybinį žiedą ir sūniui tarė:

— Sūnau, jeigu ne šis žiedas, tu niekada nebūtumėi savojo žiedo turėjęs... Kardinalas Mindszenty, tas Vengrijos kankinys, žiauriai komunistų kaltintas, dar prieš raudonųjų okupaciją buvo parašęs knygą "Motina". Jos įžangoje jis kalbėjo:

— Motina, kaip ir kunigas, yra Dievo bendradarbis ir pirmoji Bažnyčios apaštalė. Dėl to aš jau nuo seniau esu susidomėjęs dvasiniais bruožais savo bendradarbių — motinų. Aš asmeniškai turėjau privilegiją džiaugtis didele motinos meilės šiluma. Dievas man davė gerą motiną, kuri drauge su manuoju tėvu, rūpinosi manimi ir mane išauklėjo savo maldinga širdimi, ken-

Marija Krauchuniene (deš.) su Paulina Vaitaitiene. Nuotr. V. Noreikos

tėdama ir vargdama dėl manęs. Būdamas namie ir būdamas toli nuo jų, aš esu suvokęs, kad mano motinos veido vagos yra šventos, nes jas išskaptavo meilė.

Ju motina lankė jį, kiek tik raudonieji tirnai leido, kai jis buvo kalinamas. Prieš savo areštą, prieš įkalinimą, kard. Mindszenty gynė šeimos laisvę ir šventumą. Jis rašė:

— Naujųjų laikų revoliucija motinystės problemą padarė svarbiausiu mūsų laikų klausimu. Žaibai svyruoja visuose pasaulio kampuose. Tačiau, kol turime motinų, gyvenančių pagal Dieviškąją širdį, tol mes pasilikame viltingi.

Mūsų gilus poetas Faustas Kirša į besimeldžiančią prieš žvakės motiną yra prabilęs:

Tu, motina, palaimintas gyvybės žiedas, Ramybės ir vilties sūnaus klajūno uostas. Kur būname, svečios šalies užmirštam pėdas Ir grįžtam prie tavęs tikėti tau ir guostis.

Motinos diena teipučia didesnę jai meilę mūsų širdyje. Tegutot meilės ratas apima ir mūsų močiutes, bet ypač mūsų visų motiną Lietuvą. O taip pat, gegužės mėnesį, prisiminti Motiną, su poetu Leonardu Andriekumi šandieną galime kartoti:

Tai dar į širdį Tau aštuntas kalavijas Giliai įsmigo Lietuvos laukuos! O Motina, pas mus apsnigusi, pas mus nulijus, Kas bepaguos Tave dabar, kas bepaguos? Kaip gili ir plati motinos sąvoka, kviesdama mus į plačios meilės horizontus.

J. Pr.

AR PAKANKAMAI RŪPINAMĖS DUKROMIS?

Šiame krašte gyvendami, pastebime, kad be galo didelė atsakomybė, auklėjant vaikus, krenta tėvams, nes nei aplinka nei mokykla (su retom išimtim) jų neauklėja. Mes sielojamės visokiomis jaunimo negerovėmis ir drebame, kad tik mūsų vaikai nepatektų į neišnarpliojamą tinklą, o išliktų geri.

Bet iš kitos pusės, ar viso to lengvai nepamirštame? Čia tuririu galvoj vasaros stovyklas. Daugumas jaunimo į jas važiuoja. Bet kuo rūpinamės? Pirmaeiliai klausimai: ar bus geras maistas, patogiai nakvynė, ar uodai nekąs?... O kiek mums rūpi, ką mūsų jaunuolis, jaunuolė gaus savo dvasiai, kiek jie bus praturtinti mandagumo, religijos, tautiško srityje.

Štai konkretus pavyzdys. Dainavoje vyksta dviejų savaičių mergaičių vasaros stovykla. Ją veda vienuolės Putnamo seselės. Tai viena pačių geriausių stovyklų visais atžvilgiais. Bet stovyklautojų skaičius mažėja, ir yra pavojus jai išnykti. Kodėl? Todėl, kad ten pirmenybė atiduodama auklėjimui, nors ir to "fun" yra per akis. Visi tvirtina, kas tai žino, kad stovykla puiki, bet kai paskatini siūsti dukrą, pasiteisinama: dukrelė nenori, nes nevažiuoja draugė, nes stovykla nemišri ir t. t.

Ir labai labai tektų abejoti, ar gerai daro tėvai, ypač motinos, taip lengvai leidamos savo 9-12 metų dukroms pačioms apsi-

spresiti, kaip ir kur jos turi savo vasaros atostogų laisvalaikį praleisti. Ar protinga yra šitokio amžiaus dukrelių kaprizukus taip lengvai palaikyti ir vykdyti? Daug pavyzdžių žinau, kai šiandien jau dvidešimt metų peršokusios atvira širdim dėkoja motinoms, kad anos prieš dešimt ir daugiau metų jas, nori nenori, siuntė vasarą į Dainavą, į seselių vadovaujamą mergaičių stovyklą.

Tad, jei trokštame ateityje džiaugtis savo dukromis arba bent sąžinę turėti ramia, jog da-

rėme, ką galėjome, tai atgalia ranka nenumokime į visa tai, ką dar taip lengvai šiandien savo dukroms galime duoti, duoti geriausio dorine ir tautine prasme.

Stovykla Dainavoje nuo liepos 13 iki 27 d. Registruotis, rašant šiuo adresu: Dainava, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Priėmamos mergaitės nuo 6 iki 15 metų. Chicagoje galima registruotis pas K. Bradūniene, 6515 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, telef. 776-9275

K. Bradūniene

Po vakarinių programų skanūs nakūpiečiai mergaičių stovykloje, Dainavoje.

Nuotr. A. Gulbinsko

GINTARO BALIAUS DEBIUTANTĖS

Chicago Lietuvos moterų klubas jau 15-ti metai iš eilės pirštato lietuviškai visuomeni per spaudą ir Gintaro balių debutantes. Šiemet devynios debutantės bus pristatytos birželio 15 d. Conrad Hilton viešbuty.

RITA DIČIOTĖ, Renualdo ir Ramunės Dičių dukra, gyvenanti Hinsdale, Ill., šimet baigia Hinsdale Central aukštesniąją mokyklą. Ji yra mokyklos garbės studentų sąrašė ir priklauso Amerikos garbės studentų draugijai. Taipgi priklauso mokyklos teniso, bėgimo ir tinklinio komandos, Salt Creek teniso grupės žaidėja; gera plaukikė, patvirtinta paplūdimių sargybos narė, baigusi papildomą pirmosios pagalbos treniruotę. Rako lietuvių skautų stovykloje buvo paplūdimio sargybos pareigose 3 metus, Wilmont kalno slidinėjimo patuliu — 2 sezonus. Priklauso Lietuvos jūrų skautams, lietuvių sporto klubui ir "Sūkurio" tautinių šokių grupei. Kalba lietuviškai, anglškai ir prancūziškai. Ruošiasi studijuoti teise.

ONA POZARNIUKAITĖ, Kazimieros ir Teodoro Požarniukų dukra, gyvenanti Burbank, Ill., baigia Taikos Karalienės aukštesniąją mokyklą; taipgi, yra baigusi Kristijono Donelaičio aukšt. mokyklą ir Pedagoginį li-tuanistikos institutą. Yra garbės studentų draugijos narė, ypatingai moksle pasižymėjusių Amerikos studentų d-jos narė, gavusi James Scholar pripažinimą Illinois u-te, Stipri matematikos ir meno šakose. Talentinga mu-

zikoje, fotografavime ir baletu. Suorganizavo ir pravedė savisavigos kursą mokykloje, taip pat pravedė fotografavimo klase. Aukšt. mokyklos skaitykloje ir žinių centro kambaryje nupiešė didžiulius sienų paveikslus — murals. Studijuos architektūrą Illinois universitete Chicagoje.

SHARON EILEEN SAVICKAITĖ, Illinois senatoriaus Prano Savicko dukra, gyvenanti Marquette Parko apylinkėje, šimet baigia Lourdes aukštesniąją mokyklą ir yra pasirūzusi tęsti studijas toliau. Šalia kasdieninių mokyklos įsipareigojimų, ji aktyviai dalyvauja jaunuolių — Junior Achievement organizacijoje ir pašvenčia savo laisvalaikį, padėdama parapijos sekmadieninėje mokykloje. Jos vyresnė sesutė Linda Gintaro baliuje debiutavo 1974 m.

Rita Dicitė

Sharon Eileen Savickaitė

Ona Požarniukaitė Nuotr. V. Noreikos